

9. Quasi ignis effulgens, et tuis ardens in tenui;

10. Quasi vas auri solidum, ornatum omni lapide pretioso;

11. Quasi oliva pullulans, et cypressus in altitudine se extolens, in accipiendo ipsam stolam glorie, et vestiri eam in consummationem virtutis.

12. In ascensu altitudinis sancti gloriam dedit sanctitatis amictum.

13. In accipiendo annu partes de manu sacerdotum, et ipse stans iuxta aram; et circa illam corona fratrum, quasi plantatio cedri in monte Libano.

14. Sic erit illam steterunt quasi rami palmae; et omnes filii Aaron in gloria sua.

15. Oblatio autem Domini in manibus ipsorum coram omnibus synagoga Ierusalim; et consummatione fungens in ara, amplificare oblationem excelsi Regis.

16. Porrexit manum suam in libatione, et libavit de sanguine urae.

17. Effudit in fundamento altaris odorem divinum excelsi Principi.

18. Tunc exclamaverunt filii Aaron, in tuis productibus sonperunt; et audientiam fecerunt vocem magnam coram Deo.

19. Tunc omnis populus simul properaverunt, et ceciderunt in faciem super terram, adorare Dominum Deum suum, et dare preces omnipotenti Deo excelsi.

20. Et amplificaverunt psallentes in vocibus suis, et in magna domo actus est sonus suavitatis plenus.

21. Et rogavit populus Dominum excelsum in prece usquequum perfectus est honor Domini, et manus suam perfecereunt.

22. Tunc descendens, manus suae extulit in oratione congregationem filiorum Israel, dare gloriam Deo a labiis suis, et in nomine ipsius gloriaris;

23. Et iteravit orationem suam, volens ostendere virtutem Dei.

24. Et tunc orate Deum omnium, qui magna fecit in omni terra, qui auxit dies nostros a ventre matris nostrae, et fecit nobiscum secundum suam misericordiam;

25. Det nobis iudicanditatem cordis, et fieri pacem in diebus nostris in Israel pro diebus sempiternis;

26. Crederet Israel nobiscum esse Dei misericordiam, ut liberet nos in diebus suis.

27. Dnas gentes odit anima mea; tertia autem non est gens quam oderim:

28. Qui sedent in monte Seir, et Philistinim, et stultus populus qui habitat in Sichimis.

29. Doctrinam sapientiae et disciplinae scripsit in codice isto Iosua, filius Sirach, Ierosolymita, qui renovavit sapientiam de corde suo.

30. Beatus qui in istis versatur bonis, qui ponit illa in corde suo! sapiens erit semper;

31. Si enim haec fecerit, ad omnia videbit, quia lux Dei vestigium eius est.

CAPUT LI.

Dei laus, exaltatio, et gratiarum actio.

1. Oratio Jesu, filii Sirach: Confitebor tibi, Domine rex, et collaudabo te Deum, salvatorem meum.

2. Confitebor nomini tui, quoniam adjutor et protector factus es mihi;

3. Et liberasti corpus meum a perditione, a laqueo linguarum iniquarum, et a libis operantium mendacium, et in conspectu astutum factus es mihi adjutor.

4. Et liberasti me, secundum multitudinem misericordiarum nominis tui, a reprobisibus preparatis ad escam;

5. De manibus quarentium animam meam, et de portis tribulationum quas circumdederunt me;

6. A pressura flammæ quas circumdedit me, et in medio ignis non sum extuatus;

7. De altitudine ventris infuri, et a lingua coinquinata, et a verbo mendaci, a rege iniquo, et a lingua injusta.

8. Laudabit usque ad mortem anima mea Dominum.

9. Et vita mea appropinquans erat in inferno dorsum.

10. Circumdederunt me undique, et non erat qui adjuvaret. Respiciens enim ad adiutorium hominum, et non erat.

11. Memoratus sum misericordiam tuam, Domine, et operacionis tuae, quoniam verba sunt;

12. Quoniam eruis sustinentes te, Domine, et liberas eos de manibus gentium.

13. Exaltasti super terram habitationem meam, et pro merito dolentium precatus sum.

14. Invocavi Dominum, patrem Domini mei, ut non derelinquat me in die tribulationis meae, et in tempore superborum, sine adjutorio.

15. Laudabo nomen tuum assidue, et

collaudabo illud in confessione, et exaudito est oratio mea;

16. Et liberasti me de perditione, et epulasti me de tempore iniquo.

17. Propterea confitebor, et laudem dicam tibi, et benedicam nomini Domini.

18. Cum adhuc junior essem, priusquam abererem, quassivi sapientiam patrum in oratione mea.

19. Ante templum postulabam pro illa, et usque in novissimis inquiram eam; et effudit tanquam precor ura;

20. Letatum est cor meum in ea. Ambulavi pes meus iter rectam, a juventute mea investigabam eam.

21. Indigavi medico aurem meam, et cepi illam.

22. Multam inveni in meipso sapientiam, et multum profeci in ea.

23. Danti mihi sapientiam dabo gloriam.

24. Constiliatus sum enim et facerem illam. Zelatus sum bonum; et non confundar.

25. Collocata est anima mea in illa, et in faciendo eam confirmatus sum.

26. Manus meas extendi in altum, et invidentiam ejus luxi;

27. Animum meum direxi ad illam, et in agnitioe inveni eam.

28. Possedi cum ipsa cor ab initio; propter hoc non derelinquar.

29. Venter meus conturbatus est querendo illam; propterea bonam possidebo possessionem.

30. Dedit mihi Dominus linguam mercedem meam, et in ipsa laudabo eum.

31. Appropiate ad me, indocti, et congregate vos in domum disciplinae.

32. Quid audite retardatis? Et qui dicitis in his: Annus vestrum silium venementer?

33. Aperite os meum, et locutus sum; Comparate vobis sine argento;

34. Et collum vestrum subjicite jugo; et suscipite anima vestra disciplinam; in proximo est enim inveniri eam.

35. Videte oculos vestros, quia modicum laboravi, et inveni mihi multam requiem.

36. Assume discipline in multo numero argenti, et copiosum aurum posside in ea.

37. Excitetur anima vestra in misericordia ejus, et non confundentur in hunc ipsius.

38. Operamini opus vestrum ante tempus, et dabit vobis mercedem vestram in tempore suo.

PROPHETIA ISAIÆ.

CAPUT L.

Tempus quo propheta Isaias super Judam et Jerusalem, quos ob suam ingratitudeam et alicuius scelera, cum pessimum generosa Deo permissa, non est ad eum reversa; quoniam dicit misericordiam ipsi imminere de adulationem iustitiam et solennitatem ipsius perhibetur; et quid facere debuit ut in gratiam a Deo recipiatur; rursus ob defectuorum virtutum in varia peccata, gratia liberaliorem, et in dilectionem statum restituatur rationatur.

1. Visio Isaiæ, filii Amos, quam vidit super Judam et Jerusalem, in diebus

Oris, Joathan, Achaz, et Ezechie, regum Juda.

2. Audite, caeli, et auribus percipite, terra, quoniam Dominus locutus est: Filios enutrivit, et exaltavit; ipsi autem spreverunt me.

3. Cognovit bos possessorem suum, et asinus praesepe domini sui; Israel autem me non cognovit, et populus meus non intellexit.

4. Ve genti peccatrici, populo gravi iniquitate, semini nequam, filiiis scleratis! aueroliquerunt Dominum, blasphemaverunt Sanctum Israel, alienati sunt retrorsum.

3. Super quo percussam vos ultra, adentes pervaricationem? Omne caput languidum, et omne cor inermis.

6. A planta pedis usque ad verticem, non est in eo sanitas; vulnus, et livor, et plaga tumens, non est circumligata, nec curata medicamine, neque fota oleo.

7. Terra vestra deserta, civitates vestrae succensae igni; regionem vestram coram vobis alieni devorant, et desolantur sicut in vastitate hostili.

8. Et derelinquetur filia Sion et umbraeum in vinea, et sicut turgurium in cucumerario, et sicut viticulus quasi vastatus.

9. Nisi Dominus exercituum reliquisset nobis semen¹, quasi Sodoma fuissetis, et quasi Gomorraha similes essemus.

10. Audite verbum Domini, principes Sodomorum; percipite auribus legem Dei nostri, populus Gomorrahae.

11. Quo mihi multitudinem victimarum vestrarum? dicit Dominus. Pleas sum. Holocausta arietum, et adipem pingulum, et sanguinem vitulorum, et agnorum, et hircorum, nolui.

12. Cum venieris ante conspectum meum, quis quaesivit haec de manibus vestris, ut ambularetis in atris meis?

13. Ne offeratis ultra sacrificium frustra, incensum abominatis est mihi. Neomeniam et sabbatum, et festivitates alias, non feram; iniqui sunt cunctus vestri.

14. Calendas vestras, et solemnitates vestras, odovit anima mea; facta sunt mihi molesta, laboravi suisionis.

15. Et cum extendisset manus vestras, avertam oculos meos a vobis; et cum multiplicaveritis orationem, non exaudiam², manus enim vestrae sanguine plene sunt.

16. Lavamini, mundi estote; auferite malum cogitationum vestrarum ab oculis meis; quiescite agere perverse.

17. Discite benefacere; quærite iudicium, subvenite oppresso, iudicate pupillum, defendite viduam.

18. Et venite, et arguite me, dicit Dominus. Si fuerint peccata vestra ut occidimus, quasi nix dealbabitur; et si

¹ Inf. 5, 8.

² Rom. 9, 29.

³ Gen. 19, 24.

⁴ Jer. 6, 20. Amos 5, 22.

fuerint rubra quasi vermiculus, velut lana alba erunt.

19. Si volueritis, et audieritis me, bona terra concedetis.

20. Quod si nolueritis, et me ad iracundiam provocaveritis, gladius devehabit vos, quia os Domini locutum est.

21. Quomodo facta est meretrix civitas fidelis, plena iudicium? Iustitia habitavit in ea, tunc autem hominide.

22. Argentum tuum versum est in scoria, vinum tuum mixtum est aqua.

23. Principes tui inideles, socii ferum. Omnes diligunt manum, sequuntur retributiones. Pupillum non iudicant, et causa viduae non ingreditur ad illos.

24. Propter hoc ait Dominus, Deus exercituum, Fortis Israel: Heu consolabor super hostibus meis, et vindicabo de inimicis meis.

25. Et convertam manum meam ad te, et excoquam ad purum scoria tuam, et auferam omne stannum tuum.

26. Et restitui iudices tuos ut fuerunt prius, et consiliarios tuos sicut antiquitus; post haec vocaberis civitas iusti, urbs fidelis.

27. Sion in iudicio redimetur, et rediunt cum in iustitia.

28. Et contret sceleratos, et peccatores simul; et qui derelinquerunt Dominum consumentur.

29. Confundentur enim ab idolis quibus sacrificaverunt, et erubescit super hortis quos elegerunt;

30. Cum fueritis velut quercus defluentibus foliis, et velut hortus absque aqua.

31. Et erit fortitudo vestra ut favilla stuppea, et opus vestrum quasi scintilla, et succendetur turrimus simul, et non erit qui exstinguat.

CAPIT. II.

Ad montem domus Domini haec omnes gentes, et de Sion exiit lex, nec ultra bello convabitur; domus vero Jacob, ob idolatriam avaritiam et reliqua scelera, abjicietur; superbi humiliabuntur, et solus Dominus exaltabitur.

1. Verbum quod vidit Isaia, filius Amos, super Juda et Jerusalem.

¹ Inf. 59, 3.

² I Pet. 3, 11.

³ Jer. 5, 28.

2. Et erit in novissimis diebus preparatus mons domus Domini in vertice montium, et elevabitur super colles; et factus ad cum omnes gentes.

3. Et haec erunt populi multi, et dicent: Venite, et ascendamus ad montem Domini, et ad domum Dei Jacob; et docebit nos vias suas, et ambulabimus in omnibus ejus, quia de Sion exiit lex, et verbum Domini de Jerusalem.

4. Et iudicabit gentes, et arguet populum; et aedificabit gladios suos in vomeres, et lanceas suas in falces. Non levabit gens contra gentem gladium, nec exercebuntur ultra ad praedam.

5. Dominus Jacob, venite! et ambulemus in lumine Domini.

6. Projecisti enim populum tuum, domum Jacob, quia repleti sunt olim, et angares habuerunt ut Philistinim, et peccis alienis adhaeserunt.

7. Repleta est terra argento et auro, et non est finis thesaurorum ejus.

8. Et repleta est terra ejus equis, et innumerabiles quadrigae ejus. Et repleta est terra ejus idolis; opus manuum suarum adoraverunt, quod fecerunt digiti eorum.

9. Et incurvavit se homo, et humiliatus est vir; ne auro dimittas eis.

10. Ingredere in petram, et abscondere in fossa humo a facie timoris Domini, et a gloria majestatis ejus.

11. Oculi sublimis hominis humiliati sunt, et incurvabitur altitudo virorum; exaltabit autem Dominus solus in die illa.

12. Quia dies Domini exercituum super omnem superbum, et excelsum, et super omnem arrogantem; et humiliabitur.

13. Et super omnes cedros Libani sublimes et erectas, et super omnes quercus Bassau,

14. Et super omnes montes excelsos, et super omnes colles elevatos.

15. Et super omnem turrim excelsam, et super omnem murum munitum.

16. Et super omnes naves Tharsis, et super omne quod visu pulchrum est.

17. Et iuravabitur sublimitas hominum, et humiliabitur altitudo virorum, elevabitur Dominus solus in die illa;

18. Et idola positus contrentur;

19. Et introibunt in speluncas pe-

¹ Mich. 4, 1.

trorum, et in vocagines terre, a facie formidinis Domini, et a gloria majestatis ejus, cum surrexerit percutere terram.

20. In die illa proiciet homo idola argenti sui, et simulacra auri sui, quae fecerat sibi ut adoraret, talpas et versperationes.

21. Et ingredietur scissuras petrarum et in cavernas saxorum, a facie formidinis Domini, et a gloria majestatis ejus, cum surrexerit percutere terram.

22. Quiescite ergo ab homine coelo spiritus in naribus ejus est, quia excelsus reputatus est ipse.

CAPUT III.

Future Judoorum ob sua peccata gravis afflictio ac desertio, et puerorum aliquo effugatorum domum; peccata superiorum arguit; item superbiam et curiosum lascivium filiarum Sion in ignominiam vertendam praedicit.

1. Ecce enim Dominator, Dominus exercituum, auferet a Jerusalem et a Juda vallidum et fortem, omne robur panis, et omne robur aquae;

2. Fortem, et virum bellatorem, iudicem, et prophetam, et arielum, et sorem;

3. Principem super quinquaginta, et honorabilem vultu, et consiliarium, et sapientem de architectis, et prudentem eloqui mystici.

4. Et dabo pueros principes eorum, et effeminati dominabuntur eis.

5. Et irruet populus, vir ad virum, et unusquisque ad proximum suum; tumulabuntur puer contra senem, et ignobilis contra nobilem.

6. Apprehendet enim vir fratrem suum, domesticum patris sui: Vestimentum tibi est, princeps esto noster, ruina autem haec sub manu tua.

7. Respondebit in die illa, dicens: Non sum medicus, et in domo mea non est panis neque vestimentum; nolite constituere me principem populi.

8. Ruit enim Jerusalem, et Judas concidit, quia lingua eorum et adventiones eorum contra Dominum, ut provocarent oculos majestatis ejus.

9. Agnoscite vitium eorum respondit eis; et peccatum suum quasi Sodoma praedixerunt, nec absconderunt. Vae animae

¹ Osee 10, 8. Luc. 23, 30. Apoc. 6, 16.

eorum, quoniam reddita sunt eis mala.
10. Dicite iusto quoniam bene, quoniam fructum adinventum suarum comedit.

11. Vae impio in manu! retributio enim manum ejus fiet ei.

12. Populum meum exactores sui spoliaverunt, et mulieres dominantes sunt eis. Popule meus, qui te beatum dicunt ipsi te discipiant, et viam gloriam tuorum dissipant.

13. Scit ad iudicandum Dominus, et stat ad iudicandos populos.

14. Dominus ad iudicium veniet cum scribis pessimi sui, et principibus ejus; vos enim deposti estis vineam, et rapina pauperis in domo vestra.

15. Quare interitis populum meum, et facies pauperum commolitis? dicit Dominus. Deus exercituum.

16. Et dixit Dominus: Pro eo quod elevatis sunt filii Sion, et ambulaverunt extenso collo, et ambula-verunt ibant, et plaudant, ambulabant pedibus suis, et composito gradu incedebant.

17. Decalvabit Dominus verticem filiarum Sion, et Dominus eritum earum nudabit.

18. In die illa auferet Dominus ornamentum calcamentorum, et sandalias.

19. Et torques, et monilia, et armillas, et mitras.

20. Et discriminalia, et periscelidas, et murettas, et olfactoria, et inauris.

21. Et annulos, et gemmas in fronte pendentes.

22. Et mutatoria, et pallia, et lintheum et acus.

23. Et specula, et sindones, et vittas, et thricistra.

24. Et erit pro suavi odore factor, et pro zona funiculus, et pro crispandi crine calvicium, et pro fascia pectorali cilicium.

25. Pulcherrimi quoque viri tui gladio cadent, et fortes tui in prelio.

26. Et morientur atque ingebunt portae ejus, et desolata in terra sedebit.

CAPUT IV.

Septem mulieres unum maritum appetunt; germani Domini exaltabunt; et reliquae Israel,

¹ Jer. 2, 21. Matth. 21. 23.

abluisset eorum soribus, salve erant, magnaque securitate et felicitate assiduebant.

1. Et apprehendant septem mulieres virum unum in die illa, dicentes: Panem nostrum comeditis, et vestimenta nostra operiemur; et nomen tuum innotescet nomen tuum super nos, sicut operiemus nostram.

2. In die illa erit germen Domini in magnificencia et gloria, et fructus terra sublimis, et exultatio his qui saluti fuerint de Israel.

3. Et erit: Omnis qui relictus fuerit in Sion, et residuus in Jerusalem, sanctus vocabitur, omnis qui scriptus est in via in Jerusalem.

4. Si abluerit Dominus cordes filiarum Sion, et sanguinem Jerusalem laverit de medio ejus, in spiritu iudicii, et spiritu ardoris.

5. Et creabit Dominus super omnem locum montis Sion, et ubi invocatus est, nubem per diem, et fulgur et splendorem ignis flammantis in nocte; super omnem enim gloriam protegit.

6. Et tabernaculum erit in umbra-culum diei ab aestu, et in securitatem et absconditorem a turbine et a pluvia.

CAPUT V.

Sub figura vineae sterilis in direptionem trahite prophetia iudicium, et desertionem Iherosolymorum, ipsorumque peccata describuntur: avaritia in eosdemque possessionibus, iniquitas et contemptus scientie Dei; infelix debilitas; humilitas superborum, et avaritia Dei; iniquitas quoque iustorum, et re de veris peccatorum generibus denantur; et signum in nationibus elevandum contra Iudaeos.

1. Cantabo dilecto meo: canticum patre-brellis mei vineae suae. Vineae facta est dilecto meo in coram filio olivae.

2. Et spiravit eam, et lapides elegit et illa, et plantavit eam electam, et adificavit turrim in medio ejus, et torcular extruxit in ea; et expectavit ut faceret uvam, et fecit labruscas.

3. Nunc ergo, habitatores Jerusalem, et viri Juda, iudicate inter me et vineam meam.

4. Quid est quod delinui ultra facere vineae meae, et non feci ei? An quod expectavi ut faceret uvam, et fecit labruscas?

5. Et nunc ostendam vobis quid ego faciam vineae meae: anferam saccum ejus,

et erit in direptionem: diruam manuum ejus, et erit in concussationem.

6. Et ponam eum desertum; non habitabitur et non fodiatur; et ascendent vepres et spinas, et aulibus mandabo ne planti super eam imbretem.

7. Vineae enim Domini excruciatum domus Israel est; et vir Juda germen ejus delectabile; et expectavi ut faceret iudicium, et ecce iniquitas; et iustitiam, et ecce clamor.

8. Vae qui conjugatis domum ad domum, et agrum agro copulatis usque ad seminum loci; namque habitabitis vos soli in medio terrae?

9. Et auribus meis sunt haec, dicit Dominus exercituum; nisi domus multas deserta fuerint, granae et pulchrae, aliaeque habitatores.

10. Decem enim jugera vinearum faciunt liquoralem unam, et triginta modis seminatis faciunt modios tres.

11. Vae qui consurgitis mane ad ebrietatem sectandam, et potandum usque ad vespem, et vino aestuatis!

12. Cibaria, et lyra, et tympanum, et sibia, et vinum in conviviis vestris; et opera Domini non respiciatis, nec opera manuum ejus consideratis.

13. Propterea captivus ductus est populus meus, quia non habuit scientiam; et nobles ejus interierunt fame, et malando ejus sibi exaruit.

14. Propterea dilatavit infernus animam suam, et aperuit os suum ab eisque ille termino; et descendit fortes ejus, et populus ejus, et sublimis glorioseque ejus, ad eum.

15. Et incurvabit homo, et humiliabitur vir, et oculi sublimium deprimentur.

16. Et exaltabitur Dominus exercituum in iudicio; et Deus sanctus sancitificabitur in justitia.

17. Et passentur agni juxta ordinem manuum, et deserta in ubertatem versa aeterna coescent.

18. Vae qui traditis iniquitatem in funiculis vanitatis, et quasi vinculum plantati peccatum;

19. Qui dicitis: Festinet, et cito veniat uvam ejus, ut videamus; et appropinquat, et veniat consilium Sancti Israel, et scienus illud!

20. Vae qui dicitis malum bonum, et bonum malum; ponentes tenebras lu-

¹ Prov. 3, 7. Rom. 13, 10.

com, et locum tenebras; ponentes amarum in dulcem, et dulce in amarum!

21. Vae qui sapientes estis in oculis vestris, et coram vobis metipsum prudentes!

22. Vae qui potentes estis ad bibendum vinum, et viri fortes ad miscendum ebrietatum!

23. Qui justificatis impii pro muneribus, et iustificati iusti auferitis ab eis!

24. Propter hoc, sicut devorat stipulam lingua ignis, et calor flammae exaruit, sic raderi coram quasi favilla erit, et germen eorum ut pulvis aspidit; abiecerunt enim legem Domini exercituum, et eloquium Sancti Israel blasphemaverunt.

25. Ideo iratus est toror Domini in populum suum, et extendit manum suam super eum, et percussit eum; et conturbati sunt montes, et facta sunt morticina eorum quasi stercus in medio platearum. In his omnibus non est avertis furor ejus, sed adhuc manet ejus extensa.

26. Et elevabit signum in nationibus procal, et sibilabit ad eum de finibus terrae, et ecce festinus velociter veniet.

27. Non est delictus neque laborans in eo; non dormitabit, neque dormiet; neque solvetur cingulum renem ejus, nec rumpeat corrigia calcamenti ejus.

28. Sagitte ejus acute, et omnes arcus ejus extendi. Ungulae eorumque ejus et silex, et rotas ejus quasi impetus tempestatis.

29. Ruzitus ejus ut leonis, rugiet ut cattuli leonum; et frendet, et tenebit pradam, et amplexabitur, et non erit qui eruat.

30. Et sonabit super eum in die illa sicut sonitus maris; aspiciemus in terram, et ecce tenebrae tribulationis, et lux obtenebrata est in caligine ejus.

CAPUT VI.

Isaías, visus Domini in vestitate, cœdemum 44 quod tacuit, sed mandatis laibus suis offert se ad predicandam; praedictur excessus ejus populari usque ad dissolutionem civitatum Juda, et ejusque desolatae avaritia; consolatio.

1. In anno quo mortuus est rex Ozias, vidi Dominum sedentem super solium excelsum et elevatum; et ea quae sub ipso erant replebant templum.

2. Soraphim stabant super illud; sex

abe uni, et sex alio alteri; duabus velantibus faciem ejus, et duabus volantibus pedes ejus, et duabus volantibus.

3. Et clamabant alter ad alterum, et dicebant: Sanctus, sanctus, sanctus Dominus, Deus exercituum; plena est omnis terra gloria ejus.

4. Et commota sunt supereminaria cardinum a voce clamantis, et domus repleta est fumo.

5. Et dixi: Vae mihi, quia tacui, quia vir pollutus labiis ego sum, et in medio populi pollutus labiis habentis ego habitator; et Regem, Dominum exercituum, vidi oculis meis.

6. Et volavit ad me unus de Seraphim, et in manu ejus calculus quem forte tulerat de altari;

7. Et tetigit os meum, et dixit: Ecce tetigit hoc labia tua, et auferatur iniquitas tua, et peccatum tuum mundabitur.

8. Et audivi vocem Domini dicentis: Quem mittam? et quis ibit nobis? Et dixi: Ecce ego, mitte me.

9. Et dixit: Vade, et dicte populo hebre: ¹ Audite audientes, et nolite intelligere; et videte visionem, et nolite cognoscere.

10. Excæca cor populi hujus, et aures ejus aggravata, et oculos ejus claude, ne forte videat oculis suis, et auribus suis audiat, et corde suo intelligat, et convertatur, et erit in ostensionem sicut teberinthus, et sicut quercus que expandit ramos suos; semet sanctum erit id quod steterit in ea.

11. Et dixi: Useque. Domine? Et dixit: Donec desolerent civitates absque habitatore, et domus sine homine, et terra relinquatur deserta.

12. Et longe faciet Dominus homines, et multiplicabitur quae derelicta fuerat in medio terre.

13. Et adhuc in ea decimatio, et convertetur, et erit in ostensionem sicut teberinthus, et sicut quercus que expandit ramos suos; semet sanctum erit id quod steterit in ea.

CAPUT VII

Obussa a Syris et ab Israel. Jerusalem, Isaias propheta illos non prevaluit, datque imperio Achaz signum liberationis virginem parituram filium, cujus nomen Emmanuel; prædicatque desertionem Israel, et gravissimum Judo afflictionem ac solitudinem.

1. Et factum est in diebus Achaz, filii

¹ Apoc. 4, 8.

² Math. 13, 14. Marc. 4, 12. Luc. 8, 10. Joan. 12, 40. Act. 28, 26. Rom. 11, 8.

Joathan, filii Ozias, regis Juda, mensis Rasin, rex Syris, et Phacee, filius Romelie, rex Israel, in Jerusalem; ad proliandum contra eam, et non potuerunt debellare eam.

2. Et manaverunt domus David, gaudentes: Requievit Syria super Ephraim, et commotum est cor ejus, et cor populi ejus, sicut moventur ligna silvarum a facie venti.

3. Et dixit Dominus ad Isaiam: Egredere in occursum Achaz, tu et qui derelictus est Isachab, filius tuus, ad extremum aqueductus piscine superioris in vinea agri Fullonis;

4. Et dices ad eum: Vide ut silvas; noli timere, et cor tuum ne formidet a duabus caudis titilionum fumigantium istorum in ira furoris Rasin, regis Syris, et filii Romelie;

5. Et quod consilium inierit contra te in Syria in malum, Ephraim, et filius Romelie, dicentes:

6. Ascendamus ad Judam, et succinamus eum, et avellamus eum ad nos, et ponamus regem in medio ejus filium Tabeel.

7. Hæc dicit Dominus Deus: Non erit, et non erit istud;

8. Sed caput Syris Damascus, et caput Damasci Rasin; et adhuc seviginti et quinque anni, et desinet Ephraim esse populum;

9. Et caput Ephraim Samaria, et caput Samariæ filius Romelie. Si non evideritis, non permanebitis.

10. Et adjecti Dominus loqui ad Achaz, dicens:

11. Pete tibi signum a Domino Deo tuo, in profundum inferni, sive in celsum superum.

12. Et dixit Achaz: Non petam, et non tentabo Dominum.

13. Et dixit: Audite ergo, domus David; Numquid parum vobis est molestæ esse hominibus, quia molesti exitis et Deo meo?

14. Propter hoc dabit Dominus ipse vobis signum: ⁴ Ecce virgo concipiet, et pariet filium, et vocabitur nomen ejus Emmanuel.

15. Butyrum et mel comedit, et cœci reprobare malum, et eligere bonum.

16. Quia antequam sciat puer reprobare malum et eligere bonum, derelictus

³ IV Reg. 16, 5.

⁴ Math. 1, 23. Luc. 1, 31.

quætor terra quam tu detestaris a facie dæmonum regum suorum.

17. Adhaeret Dominus super te, et super populum tuum, et super domum patris tui, dies qui non venerunt a diebus reparations Ephraim a Juda cum rege Assyriorum.

18. Et erit in die illa: Sibilabit Dominus musæe que est in extremo fluminum Aegypti, et api que est in terra Assur;

19. Et venient, et requiescent omnes in torrentibus vallium, et in cavernis petrarum, et in omnibus frutetis, et in universis faraminibus.

20. In die illa radet Dominus in novacula conducta, in his qui trans flumen sunt, in rege Assyriorum, caput et pilos pedum, et barbam universam.

21. Et erit in die illa: Nutriet homo vacum bonum, et duas oves.

22. Et præ ubertate lactis comedit butyrum; butyrum enim et mel manducabit omnis qui relictus fuerit in medio terre.

23. Et erit in die illa: Omnis locus ubi fuerint mille vites, mille argenteis, in spinis et in vepres erant.

24. Cum sagittis et arcu ingredientur illuc, vepres enim et spinæ erunt in universa terra.

25. Et omnes montes qui in sarculo arriantur, non veniet illuc terror spirituum et veprium; et erit in pasqua botis, et in conculationem pecoris.

CAPUT VIII

Jubet Isaias in libro scribere nomen pueri nascituri; prædicit regna Israel et Syris ostensa; Judæque afflictionem, et liberationem a Deo; liberationem, licet multi ex Juda casuri sint; jubet ligari testimonium et legem signari, subiens que imminet mala rescribitur a lego.

1. Et dixit Dominus ad me: Same tibi librum grandem, et scribe in eo stylo hominis: Velociter spolia detrahe; cito prædare.

2. Et adhibi mihi testes fideles, Uriam sacerdotem, et Zachariam, filium Barachias;

3. Et accessi ad prophetissam, et concepti et peperit filium. Et dixit Dominus ad me: Voca nomen ejus: Accelera spolia detrahere; festina prædari;

4. Quia antequam sciat puer reprobare malum et eligere bonum, derelictus

¹ Luc. 2, 34. Rom. 9, 33. I Pet. 2, 7.

4. Quia antequam sciat puer vocare patrem suum et matrem suam, auferetur fortitudo Damasci, et spolia Samariæ, coram rege Assyriorum.

5. Et adjecti Dominus loqui ad me ad hoc, dicens:

6. Pro eo quod abiecit populus iste aquas Siloe, quæ vadunt cum silantio, et assumpsit magis Rasin, et filium Romelie;

7. Propter hoc effice Dominus adhaeret super eos aquas fluminis fortes et multas, regem Assyriorum, et omnem gloriam illius; et ascendet super omnes rivus ejus, et fluet super universas ripas ejus;

8. Et ibit per Judam, inundans, et transiens usque ad collum veniet. Et erit extensio alarum ejus, implens latitudinem terræ tuæ, o Emmanuel!

9. Congregamini, populi, et viciniani; et audite, universæ præcæl terræ: confortamini, et viciniani; accingite vos, et viciniani;

10. Inite consilium, et dissipabitur; loquimini verbum, et non fiet, quia dohiscam Deus.

11. Hæc enim ait Dominus ad me, sicut in manu forti erudit me, ne irem in via populi hujus, dicens:

12. Non dicatis: Conjuratio; omnia enim que loquitur populus iste, conjuratio est; et timorem ejus ne timeatis, neque paveatis;

13. Dominum exercituum ipsum sanctificate; ipse pavor vester, et ipse terror vester;

14. Et erit vobis in sanctificationem; et in lapidem autem offensionis, et in petram scandalum, duabus domibus Israel; in laqueum et in ruinam habitantibus Jerusalem.

15. Et offendent eis ex plurimi, et cadent, et contententur, et irriterentur, et capientur.

16. Liga testimonium, signa legem in discipulis meis.

17. Et expectabo Dominum qui abscondit faciem suam a domo Jacob, et præstabo eam.

18. Ecce ego et pueri mei quos dedit mihi Dominus in signum, et in portum Israel a Domino exercituum qui habitavit in monte Sion.

19. Et cum dixerit ad vos: Queritis a pythonibus et a divinis qui strident in incantationibus suis; Numquid non populus a Deo suo requirit, pro vivis a mortuis?

20. Ad legem magis et ad testimonium. Quod si non dixerint iuxta verbum hoc, non erit eis mactifia lux.

21. Et transibit per eam, et eruet; et esuriet; et cum esurierit, traserit, et maledicti regi suo, et Deo suo, et suscipiet sursum.

22. Et ad terram intesibitur; et ecce tribulatio et tenebra, dissolutio et angustia, et caligo persequens, et non poterit avolare de angustia sua.

CAPUT IX.

Vaticinium de Christi nativitate, ipsoque imperio multiplicando; de liberatione Juda a regibus Israel et Syria; quorum regnum, et presertim regi Israel ad Deum redito nolentis, gravissimas caedes, interitumque disidia predicti.

1. Primo tempore alleviata est terra Zabulon et terra Nephthali; et novissimo aggravata est via maris trans Jordanem Gallilae gentium.

2. Populus, qui ambulabat in tenebris, vidit lucem magnam; habitantibus in regione umbrae mortis, lux orta est eis.

3. Multiplicabit gentem, et non magnificabit latitiam. Lactabuntur coram te, sicut qui latantur in messe, sicut exultant victores capta praeda, quando dividunt spolia.

4. Jugum enim oneris ejus, et virgam humeri ejus, et sceptrum exactoris ejus auferent, sicut in die Median.

5. Quia omnis violentia praedita cum tumultu, et vestimentum mixtum sanguine, erit in combustionem, et cibum ignis.

6. **PARVULES** enim natus est nobis, et filius datus est nobis; et factus est principatus super humerum ejus; et vocabitur nomen ejus, Admirabilis, Consiliarius, Deus, Fortis, Pater futuri saeculi, Princeps pacis.

7. Multiplicabitur ejus imperium, et pacis non erit finis; super solium David, et super regnum ejus sedebit, ut confirmet illud et corroboret in iudicio et iustitia, amodo et usque in sempiternum; zelus Domini exercitum faciet hoc.

8. Verbum misit Dominus in Jacob, et coecidit in Israel.

9. Et sciet omnis populus, Ephraim et habitantes Samariam, in superbia et magnitudine cordis dicentes:

1 Matth. 4, 15

10. Latere ceciderunt, sed quadra lapidibus edificabimus; sycomoros succiderunt, sed cedros immortabimus.

11. Et elevabit Dominus hostes Basin super eum, et inimicos ejus in tumultum vertet;

12. Syriam ab oriente, et Philistinim ab occidente; et devorabit Israel totam eam. In omnibus his non est aversus furor ejus, sed adhuc manus ejus extenta.

13. Et populus non est reversus ad percipientem se, et Dominum exercitum non inquisierunt.

14. Et disperdet Dominus ab Israel caput et caudam, incurvantem et refrmantem, die una.

15. Longuevit et honorabilis ipse est caput; et propheta docens mendacium ipse est cauda.

16. Et erunt qui beatificant populum istum seducantes; et qui beatificantur precipitanti;

17. Propter hoc super adolescentulis ejus non latitabit Dominus; et populorum ejus et viduarum non miserabitur, quia omnis hypocrita est et nequam, et universum os locutum est stultitiam.

In omnibus his non est aversus furor ejus, sed adhuc manus ejus extenta.

18. Successus est enim quasi ignis inflammatus; et pietas; veprem et spinam vorabit; et pietas; veprem et spinam vorabit; et succedet in densitate saltus, et convelvetur superbia fumii.

19. In ira Domini exercitum contrahata est terra; et erit populus quasi eia ignis; et fratri suo non parcat.

20. Et declinabit ad dexteram, et esuriet; et comedet ad sinistram, et non saturabitur; unusquisque carnem brachii sui vorabit; Manasses Ephraim, et Ephraim Manassens; simul ipsi contra Judam.

21. In omnibus his non est aversus furor ejus, sed adhuc manus ejus extenta.

CAPUT X.

Vis contentibus leges iniquas in oppressionem pauperum et viduarum; veprem Assur, virgam furoris Domini, predicto ob suam superbiam et coedis arrogantiam humiliandum; coecidit Israel non timet ab Assur, reliquias ipsius ad Deum convertendas predictio.

1. Vae qui condunt leges iniquas, et scribentes iniustitiam scripserunt.

2. Ut opprimerent in iudicio pauperes,

3 Jud. 7, 22.

et vin faceret causam humilium populi mei; ut essent viduae praeda eorum, et pupillae diriperent?

4. Quid facietis in die visitationis, et calamitatis de longe venientis? Ad cuius confugietis auxilium? et ubi dereliquistis gloriam vestram.

5. Non incurvemini sub vinculo, et cum interfectis cadatis? Super omnibus his non est aversus furor ejus, sed adhuc manus ejus extenta.

6. Vae Assur! virga furoris mei et baculus ipse est; in manu eorum indignatio mea.

7. Ad gentem fallacem mittam eum, et contra populum furoris mei mandabo illi, ut auferat spolia, et diripiat praedam, et ponat filium in conculationem quasi lutum platearum.

8. Ipse autem non sit arbitrabitur, et cor ejus non sit existimabit; sed ad contentendum erit cor ejus, et ad interfectionem gentium non paucarum.

9. Decet enim: Numquid non principes mei simul reges sunt?

10. Numquid non ut Charamis, sic Calano; et ut Arphad, sic Emath? Numquid non ut Damascus, sic Samaria?

11. Quomodo invenit manus mea regna idoli, sic et simulacra eorum de Jerusalem et de Samaria.

12. Numquid non sicut feci Samariam et idolis ejus, sic faciam Jerusalem et simulacris ejus?

13. Et erit, cum impleverit Dominus cuncta opera sua in monte Sion et in Jerusalem: Visitabo super fructum magisterii cordis regis Assur, et super gloriam multitudinis oculorum ejus.

14. Dixit enim: In fortitudine manus meae feci, et in sapientia mea intellexi; et abstulit terminos populorum, et principes eorum depredatus sum, et detraxi quasi potens in sublimi residentes.

15. Et invenit quasi nidum manus mea fortitudinem populorum; et sicut colliguntur vepes deo derelicta sunt, sic universam terram ego congregavi; et non fui qui moveret poutam, et aperiret os, et ganniret.

16. Numquid gloriabitur securis contra eum qui secat in ea? aut exalabitur serax contra eum a quo trahitur? Quomodo si elevetur virga contra elevan-

1 Reg. 19, 35. Inf. 37, 35.

2 Inf. 11, 11. Rom. 9, 27.

tem se, et exaltetur baculus, qui nitique liquum est.

17. Propter hoc mittet Dominator, Dominus exercitum, in piugibus ejus te nitatem; et subius gloriam ejus succensa ardebit quasi combustio ignis.

18. Et erit lumen Israel in igne, et Sanctus ejus in flamma; et succedatur, et devorabitur spina ejus et vepres in die una.

19. Et gloria saltus ejus, et carmeli ejus, ab anima usque ad carnem consumetur; et erit terrae profugus.

20. Erunt reliquiae salus ejus prae paucitate numerabuntur, et puer scribet eos.

21. Et erit in die illa: non adiciet residuum Israel, et hi qui fugerit de domo Jacob, inivit super se qui percutit eos; sed iniviter super Dominum, Sanctum Israel, in virtute.

22. Reliquiae convertentur; reliquiae, inquam, Jacob ad Deum fortem.

23. Si enim fuerit populus tuus, Israel, quasi arena maris, reliquiae convertentur ex eo; consummationem abbreviatum dabit iustitiam.

24. Consummationem enim et abbreviationem Dominus, Deus exercitum, faciet in medio omnis terrae.

25. Propter hoc, haec dicit Dominus, Deus exercitum: Noli timere, populus meus, habitator Sion, ab Assur: in virga percussit te, et baculum suum levavit super te, in via Aegypti.

26. Adhuc enim panulum medicumque, et consummabitur indignatio et furor meus super seculum eorum.

27. Et suscitabit super eum Dominus exercitum flagellum. Juxta plagam Median in porta Oreb, et virgam suam super mare, et levavit eam in via Aegypti.

28. Et erit in die illa: auferetur omnis ejus de humero tuo, et jugum ejus de collo tuo, et computrescet jugum a facie olei.

29. Veniet in Aiath, transibit in Magron, apud Machnas commendabit vasa sua.

30. Transierit cursim, Gaba sedes nostra; obstupuit Rama, Gabaath Saulis fugit.

31. Hiavi voce tua, filia Gallim; attende Laia, pauperula Anathoth.

3 Inf. 37, 35.

4 Jud. 7, 25.

31. Migravit Medomens; habitatores Gabim, confortantini.

32. Adhuc dies est ut in Nobe steterit; agitati manum suam super montem filiae Sion, collem Jerusalem.

33. Ecce Dominator, Dominus exercituum, confringet lagunculam in terrore; et excelsi statura succidentur, et sublimis humiliabitur.

34. Et subvertentur condens saltus fero; et Libanus cum excelsis cadet.

CAPUT XII.

Vaticinium de Christi nativitate, iudicio, exaltatione, conversione populum et gentium ad Christum, et gloria sepulchri ipsius; Item de conversione reliquiarum Israel ad Deum, ac fide gentium.

1. Et egredietur virga de radice Jesse, et flos de radice ejus ascendet.

2. Et requiescet super eum spiritus Domini; spiritus sapientie et intellectus, spiritus consilii et fortitudinis, spiritus scientie et pietatis;

3. Et respiciet eum spiritus timoris Domini. Non secundum visionem oculorum iudicabit, neque secundum auditum aurium arguet;

4. Sed iudicabit in Justitia pauperes, et arguet in equitate pro mansuetis terre; et percussit terram virga oris sui, et spiritu laborum suorum interficiet impium.

5. Et erit Justitia cingulum lumborum ejus, et fides cinctorium renum ejus.

6. Habitabit lupus cum agno; et pardus cum hodo accubabit; vitulus, et leo, et ovis, simul morabuntur, et puer parvulus minabit eos.

7. Vitulus, et ursus pascentur, simul requiescent cattuli eorum; et leo quisbus comedet paleas.

8. Et dolentibus infans ab ubere super fornicem aspidis; et in caverna reguli, qui ablectus fuerit, manum suam mittet.

9. Non nocent, et non occident in universo monte sancto meo, quia replata est terra scientia Domini sicut aquae maris operientes.

10. In die illa radix Jesse, qui stat in signum populum, ipsum gentes depre-

cabuntur, et erit sepulcrum ejus gloriosum.

11. Et erit in die illa: adjiciet Dominus secundum manum suam ad possidendum residuum populi sui, quod reliquatur ab Assyriis, et ab Aegypto, et a Phetros, et ab Ethiopia, et ab Elam, et a Sennaar, et ab Emath, et ab Insulis maris.

12. Et levabit signum in nationes, in congregabit profugos Israel, et disperse Juda colliget a quatuor plagis terrae.

13. Et auferetur zelus Ephraim, et hostes Juda peribunt; Ephraim non annuabitur Judam, et Judas non pagabitur contra Ephraim.

14. Et volabunt in humeros Philistinum per mare, sicut praedabantur filios Orientis; Idumaea et Moab praecipitent manus eorum, et filii Ammon obedientes erunt.

15. Et desolabit Dominus linguam maris Aegypti, et levabit manum suam super flumen, in fortitudine spiritus sui; et transeat per eum calcedoni;

16. Et erit via residuo populo meo qui reliquatur ab Assyriis, sicut fuit Israel in die illa qua ascendit de terra Aegypti.

CAPUT XIII.

Canticum laudis et gratiarum actionis liberationis et beneficium Christi salvatoris.

1. Et dices in die illa: Confitebor tibi, Domine, quoniam iratus es mihi; conversus est furor tuus, et consolatus es me.

2. Ecce Deus salvator meus; fiducialiter agam, et non timebo, quia fortitudo mea et laus mea Dominus, et factus est mihi in salutem.

3. Haurietis aquas in gaudio de fontibus salvatoris;

4. Et dicetis in die illa: Confitemini Domino, et invocate nomen ejus; notas facite in populis adventitiam ejus; memorete quoniam excelsum est nomen ejus.

5. Cantate Domino, quoniam magnificavit; annuntiate hoc in universa terra.

6. Exsulta et lauda, habitatio Sion quia Magnus in medio tui Sanctus Israel

¹ Rom. 15, 12.

² Exod. 15, 2 Ps. 117, 14.

CAPUT XIII.

typus ac truncata Babylioniorum vastatio a Media.

1. Onus Babylionis, quod vidit Isaías, filius Amos.

2. Super montem caliginosum levato signum, exaltate vocem, levate manum, et ingrediaris portas duces.

3. Ego mandavi sacrificatis meis, et exortos fortes meos in ira mea, exultantes in gloria mea.

4. Vox multitudinis in montibus, quasi popularum frequentium, vox sonitus regum, gemitum congregatarum.

5. Dominus exercituum praecipit militibus belli, venientibus de terra procul, a summitate caeli: Dominus, et vasa furoris ejus, ut disperdat omnem terram.

6. Ululata, quia prope est dies Domini; quasi vastitas a Domino veniet.

7. Propter hoc omnes manus dissolventur, et omne cor hominis contabescet, et conteretur.

8. Tersiones et dolores tenebant; quasi parturienti dolebant; unusquisque ad proximum suum stapebit, facies comestae vultus eorum.

9. Ecce dies Domini veniet, crudelitas, et indignationis plenas, et ira, furorisque, ad ponendam terram in solitudinem, et peccatores ejus conterendos de ea.

10. Quoniam stellae caeli, et splendor eorum, non expandent lumen suum; obtinebuntur est sol in ortu suo, et luna non splendebit in lumine suo.

11. Et visitabo super orbis mala, et contra impios iniquitatem eorum; et quiescere faciam superbiam infidelium, et arrogantiam fortium humiliabo.

12. Pretiosior erit vir auro, et homo mundo obrizo.

13. Super hoc caelum turbabo; et movebitur terra de loco suo, propter indignationem Domini exercituum, et propter diem irae furoris ejus.

14. Et erit quasi damula fugiens, et quasi ovis, et non erit qui congreget. Unusquisque ad populum suum converteretur, et singuli ad terram suam fugient.

15. Omnis qui inventus fuerit occidetur; et omnis qui supervenerit cadet in gladio;

16. Infantes eorum allidentur in oculis eorum, dissipentur domus eorum, et uxores eorum violabuntur.

17. Ecce ego suscitabo super eos Medos, qui argentum non querant, nec aurum velint;

18. Sed sagittis parvis interficiant, et lactantibus uteris non miserabuntur, et super filios non parcat oculus eorum.

19. Et erit Babylion filia gloriosa in regibus, iuclyta superbia Chaldaeorum, sicut subvertit Dominus Sodomam et Gomorrah.

20. Non habitabitur usque in finem, et non fundabitur usque ad generationem, et generationem; nec conabitur tentoria Arabs, nec pastores requiescent ibi.

21. Sed requiescent ibi bestiae; et replebuntur domus eorum draconibus; et habitabunt ibi struthiones; et pilosi stabunt ibi;

22. Et respondebunt ibi ululans in sedibus ejus, et sirenes in delubris voluptatis.

CAPUT XIV.

Vaticinium de Judaeorum consolatione et a Babylonica captivitate liberatione, Babylioniorumque contritione; quorum ingens superbia, amplitudo domini et crudelitas explicantur, usum passionis Philistinorum, ac caeterorum qui ob calamitatem Judaeorum letati sunt.

1. Prope est ut veniat tempus ejus, et dies ejus non elongabuntur; miserabitur enim Dominus Jacob, et eligit adhuc de Israel, et requiescere eos faciet super humum suam; adjugetur advena ad eos, et adhaerebit domui Jacob.

2. Et tenebunt eos populi, et adducent eos in locum suum; et possidebit eos domus Israel super terram Domini in servos et ancillas; et erunt capientes eos qui se operant, et subjicient caeteros suos.

3. Et erit in die illa: cum requiem dederit tibi Deus a labore tuo, et a concussione tua, et a servitute dura qua ante servisti.

4. Sumes parabolam istam contra regem Babylonis, et dices: Quomodo cessavit exactor, quovis tributum?

5. Construivit Dominus tabernaculum impiorum, virgum dominantium,

6. Cadentem populus in indignatione

¹ Act. 13, 27.

² II Thess. 2, 6.

³ Inf. 65, 22.

² Ps. 136, 9.

³ Gen. 10, 94.

plaga insanabili, subiecimentum in furore gentes, persequentem crudeliter.

7. Conquiescit et siluit omnis terra, gavisus est et exsultavit;

8. Abietes quoque latetate sunt super eam, et cedri Libani: Ex quo dormisti, non ascendet qui succidat nos.

9. Infernus subter contributus est in occursum adventus tui; suscitavit tibi gigantes. Omnes principes terre surrexerunt de solis suis, omnes principes nationum.

10. Universi respondebunt, et dicent tibi: Et tu vulneratus es sicut et nos, nostri similis effectus es!

11. Detracta est ad inferos superbia tua, conceidit cadaver tuum; subter te stormetur vinea, et operimentum tuum erunt vermes.

12. Quomodo cecidisti de caelo, Lucifer, qui mane oriebaris? curvisi in terram, qui vulnerabis gentes;

13. Qui dicebas in corde tuo: In caelum conscendam, super astra Dei exaltabo solum meum; sedeo in monte Testamenti, in lateribus Aquilonia;

14. Ascendam super altitudinem nubium, similis ero Altissimo?

15. Verumtamen ad infernum detraheris in profundum lacu.

16. Qui te viderint ad te inclinabunt, teque respicient: Numquid iste est vir qui conturbavit terram, qui concussit regna?

17. Qui posuit orbem desertum, et urbes ejus destruxit, vicinis ejus non aperuit carcerem?

18. Omnes reges gentium universi dormierunt in gloria, vir in domo sua;

19. Tu autem projectus es de populo tuo quasi stirps inutilis polluta, et obvolatus cum his qui interficiunt sunt gladio, et descenderunt ad fundamenta lacu, quasi cadaver putridum.

20. Non habebis consortium, neque cum eis in sepultura; in enim terram tuam disperdidisti, tu populum tuum occidisti. Non vocabitur in aeternum senem pessimorum.

21. Preparato filius ejus occisioni in iniquitate patrum suorum; non consurgit, nec hereditabit terram; neque implebit faciem orbis civitatum.

22. Et consurgat super eos, dicit Dominus exercituum; et perdam Babylonis nomen, et reliquias, et germen, et argenteum, dicit Dominus;

23. Et ponam eam in possessionem

ericti, et in paludes aquarum, et sepabo eam in scopis turvis, dicit Dominus exercituum.

24. Juravit Dominus exercituum, dicens: Si non, ut putavi, ita erit; et remodo meo tractavi, sic eveniet:

25. Ut conteram Assyrium in terra mea, et in montibus meis conculem eum; et auferetur ab eis Juguum ejus, et onus illius ab humero eorum tolletur.

26. Hoc consilium quod cogitavi ante omnem terram; et haec est manus extenta super universas gentes.

27. Dominus enim exercituum decrevit, et quis poterit infirmare? Et manus ejus extenta; et quis avertet eam?

28. In anno quo mortuus est rex Achaz factum est onus istud:

29. Ne lateris, Philisthae omnia, in quoniam comminuta est virga percussoris tui; de radice enim colubae egredietur regulas, et semen ejus absorbebit vulnecum.

30. Et pascentur primogeniti pauperum, et pauperes fiducialiter requiescent, et interire faciam in fame radicem tuam, et reliquias tuas interficiam.

31. Utra, porta; clama, civitas; prostrata est Philisthae omnis; ab aquilone enim fumus veniet, et non est qui ediget agmen ejus.

32. Et quis respondebit nuntis gentis: Quia Dominus fundavit Sion, et in ipso sperabunt pauperes populi ejus?

CAPUT XV

Moabitaram ruina praedicta, et compassio prophetae erga Moab.

1. Omnis Moab, Quia nocte vastata est Ar Moab, conticuit; quia nocte vastatus est murus Moab, conticuit.

2. Ascendit domus et Dibon ad exteros in planctum super Nabo et super Medaba. Moab ululavit; In cunctis capitibus ejus calvium, et omnis larva radetur.

3. In trivitis ejus accincti sunt sacri; super tecta ejus et in plateis ejus canis ululatus descendit in fletum.

4. Clamabit Hesebon et Eleale, usque Jassa audita est vox eorum; super hoc expedit Moab ululabant, anima ejus ululabit sibi.

5. Cor meum ad Moab clamabit; rector ejus usque ad Segor, vitulam contere-

¹ Jer. 48, 27. Ezech. 7, 15.

ntem; per ascensum enim Luthi deus ascendit, et in via Oronaim clamorem contritionis levabit.

6. Aque enim Nemrim deserte erunt, quia aridit herba, defecit germen, viror canis interit.

7. Secundum magnitudinem operis, et in visio eorum; ad torrentum Salicum ducunt eos.

8. Quoniam circumvit clamor terminum Moab; usque ad Gallim ululatus ejus, et usque ad puteum Elim clamor ejus.

9. Quia apud Dibon repleta sunt sanguine, ponam enim super Dibon additamenta; his qui fugerint de Moab laetum, et reliquias terre.

CAPUT XVI

Orationis memoria, nempe Christum, de petra deserti; Moab ob arrogantiam et perfidiam humiliabitur, pavidus ex eo relictus.

1. Enitatis Agnum, Domine, dominatorem terrae, de petra deserti ad montem filiae Sion.

2. Et erit: sicut avis fugiens, et pulli de nidis avolantes, sic erunt filiae Moab in transseu Arnon.

3. Ini consilium, coge concillium; pone quasi noctem umbram tuam in meridie; absconde fugientes, et vagos ne prodas.

4. Habitabunt apud te profugi mei; Moab, esto latibulum eorum a facie vastatoris; finitus est enim pulvis, consummatus est miser, defecit qui concalabat terram.

5. Et preparabitur in misericordia solium, et sedebit super illud in veritate in tabernaculo David, Judicans et quaerens iudicium, et velociter reddens quod iustum est.

6. Audivimus superbiam Moab, superbus est valde: superbia ejus, et arrogantia ejus, et indignatio ejus plus quam fortitudo ejus.

7. Idcirco ululabit Moab ad Moab; in universa ululabit; his qui latentur super muros cocci lateris, loquimini plagas suas.

8. Quoniam suburbana Hesebon deserta sunt; et vineam Sabana domini quoniam exiderunt; flagella ejus usque ad Jazer pervenerunt; erraverunt in deserto, propaggines ejus relictas sunt, transierunt mare.

¹ Jer. 48, 29.

9. Super hoc plorabo in fletu Jaza vineam Sabana; inebriatio te lacryis meis, Hesebon et Eleale, quoniam super vindemiam tuam et super messem tuam vox calcantium irruit.

10. Et auferetur lectica et exultatio de Carmelo, et in vineis non exsultabit neque jubilabit. Vinum in torculari non calcabit qui calcare consueverat; vocem calcantium abstulit.

11. Super hoc venter meus ad Moab quasi cithara sonabit, et viscera mea ad murum cocci lateris.

12. Et erit: cum aperuerit quod horarum Moab super excelsum suis, ingredietur ad sancta sua ut obscuret, et non valebit.

13. Hoc verbum quod locutus est Dominus ad Moab ex tunc.

14. Et nunc locutus est Dominus, dicens: In tribus annis, quasi anni moperenarii, auferetur gloria Moab super omni populo multo, et reliquetur parvus et modicus, nequaquam multus.

CAPUT XVII

Vastatio Damasceni, auxiliariis populi Israel, similiter et Israel vastabitur, quia oblitus est Dei, salvatoris sui, ad quem calamitatis pressus revertitur, et voe persecutorum populi Domini denuntiat.

1. Onus Damasci. Ecce Damascus desinet esse civitas, et erit sicut aceruus lapidum in ruina.

2. Derelictae civitates Aroor gregibus erunt, et requiescent ibi, et non erit qui exterrat.

3. Et cessabit adiutorium ab Ephraim, et vagum a Damasco; et relinquitur Sycicus gloria filiorum Israel erunt, dicit Dominus exercituum.

4. Et erit in die illa: attenuabitur gloria Jacob, et pinguedo carnis ejus marcescet.

5. Et erit sicut congregans in messe quod restitit, et brachium ejus spicis leget; et erit sicut quaerens spicas in valle Raphaim.

6. Et reliquetur in eo sicut racemus, et sicut excussio oleae duarum vel trium olivaram in summitate rami, sive quatuor aut quinque in cacuminebus ejus fructus ejus, dicit Dominus, Deus Israel.

7. In die illa inclinabit homo ad Factorem suum, et oculi ejus ad Sanctum Israel respicient;

8. Et non inclinabitur ad altaria quoniam

fecerunt manus ejus; et quo operati sunt digiti ejus non respiciet, lucos et dolubra.

9. In die illa erant civitates fortitudinis ejus derelictae sicut aratra, et segetes quae derelictae sunt a facie filiorum Israel; et quis deserat.

10. Quia oblitus es Dei salvatoris tui, et fortis adjutoris tui non es recordata, propterea plantabis plantationem fideliem, et germen alienum seminabis;

11. In die plantationis tuae labrusca, et mane sementem tuam florebis; ablata est messis in die hereditatis, et dolebit graviter.

12. Vae multitudini populum multorum, ut multitudo maris sonantis; et tumultus turbarum, sicut sonitus aquarum multarum!

13. Sonabunt populi sicut sonitus aquarum inundantium, et increpabit eum, et fugiet proci; et rapietur sicut pulvis montium a facie venti, et sicut turbo coram tempestate.

14. In tempore vesperae, et ecce turbatio; in matutino, et non subsistet. Haec est pars eorum qui vastaverunt nos, et sors diripientium nos.

CAPUT XVIIII.

Adversus Aegyptios, qui Judaeos pellecerant ad confitentiam in ipsi; additur consolatio populi Judaei de reducta ad Jerusalem.

1. Vae terrae cymbalo alarum, quae est trans flumina Aethiopiae.

2. Quae militi in mare legatos, et in vastis papiri super aquas! Et, angeli, veloces, ad gentem convulsam et dilaceratam; ad populum terribilem, post quem non est alius; ad gentem expectantem et conculatam, cujus diriperunt flumina terram ejus.

3. Omnes habitatores orbis, qui morantur in terra, cum elevatum fuerit signum in montibus, videbitis, et clangorem tubae audietis.

4. Quia haec dicit Dominus ad me: Quiescam et considerabo in loco meo, sicut in montibus clara est, et sicut nubes rotas in die messis.

5. Ante messem enim totas effloruit, et immatura perfectio germinabit; et praecedunt ramasculi ejus falces, et quae derelicta fuerint absceduntur et excutiuntur.

6. Et relinquentur simul avibus mon-

tium et bestiae terrae; et aestate perpetua erunt super eum volucres, et omnes bestiae terrae super illum hiemabunt.

7. In tempore illo deleteret manus Domini exercituum a populo divalio et dilacerato, a populo terribili, post quem non fuit alius, a gente expectante qui conculatam, cujus diriperunt flumina terram ejus; ad locum nominis Domini exercituum, montem Sion.

CAPUT XIX.

Describit plenam Aegyptiorum penuriam; et quod ad Deum conversi, misero ipsis satiore, consolabatur.

1. Onus nubem levem, et ingredieret Aegyptum, et commovebantur similia Aegypti a facie ejus, et cor Aegypti tabescebat in medio ejus.

2. Et concurrere faciam Aegyptios adversus Aegyptios; et pugnabit vir contra fratrem suum, et vir contra amicum suum, civitas adversus civitatem, regnum adversus regnum.

3. Et dirampetur spiritus Aegypti in visceribus ejus, et consilium ejus precipitabo; et interrogabunt simulacra sua, et divinos suos, et pythones, et ariolos.

4. Et tradam Aegyptum in manus deminorum, credulorum, et rex fortis dominabitur eorum, ait Dominus, Deus exercituum.

5. Et aresecit aqua de mari, et fluvius desolabitur atque siccabitur.

6. Et deficiunt flumina, attenuantur et siccabuntur rivi aggerum, calamus et junceus marcescet.

7. Nudabitur alveus rivi a fonte suo, et omnis sementis irrigua siccalitur, arecet, et non erit.

8. Et mordebunt piscatores, et lapsabunt omnes mittentes in flume haurum; et expandentes rete sapor faciem aquarum emarcescent.

9. Confundentur qui operabantur limum, pectentes et taxentes subtilia.

10. Et erunt irrigua ejus faecantia; omnes qui faciabant lacunas ad capiendos pisces.

11. Stulti principes Taneos, sapientes consilarii Pharaonis dederunt consilium insipienti. Quomodo dicitis Pharaoni: Filius sapientium ego, filius regum antiquorum?

12. Ubi nunc sunt sapientes tui An-

nanient tibi, et indicent quid cogitaverit Dominus exercituum super Aegyptum.

13. Stulti facti sunt principes Taneos, emarcescunt principes Memphicos; deoperunt Aegyptum, angulum populorum ejus.

14. Dominus miscuit in medio ejus spiritum vertiginis; et errare fecerunt Aegyptum in omni opere suo, sicut errat ebrius et vomens.

15. Et non erit Aegyptio opus quod faciat caput et candam, incruentem et resonantem.

16. In die illa erit Aegyptus quasi mulieres; et stupebunt, et timebunt a facie commotionis manus Domini exercituum, quam ipse movebit super eam.

17. Et erit terra Juda Aegyptio in partem; omnis qui illius fuerit recordatus parebit a facie consilii Domini exercituum, quod ipse cogitavit super eam.

18. In die illa erunt quinque civitates in terra Aegypti loquentes lingua Chanaan, et jurantes per Dominum exercituum; civitas Sosis vocabitur una.

19. In die illa erit altare Domini in medio terrae Aegypti, et titulus Domini iuxta terminum ejus:

20. Erit in signum et in testimonium Domini exercituum in terra Aegypti; clamabunt enim ad Dominum a facie tribulantis, et mittet eis salvatorem et propitiatorem qui liberet eos.

21. Et cognosceat Dominus ab Aegyptio, et cognosceat Aegyptii Dominum in die illa; et colent eum in hostiis et in muneribus; et vota vovebunt Domino, et colent.

22. Et percussiet Dominus Aegyptum plaga, et sanabit eam; et revertentur ad Dominum, et placabitur eis, et sanabit eos.

23. In die illa erit via de Aegyptio in Assyrios; et intrabit Assyrius Aegyptum, et Aegyptus in Assyrios, et servient Aegypti Assur.

24. In die illa erit Israel tertius Aegyptio et Assyrio; benedictio in medio terrae.

25. Cui benedixit Dominus exercituum, dicens: Benedictus populus meus Aegypti, et opus manuum mearum Assyriae; hereditas autem mea Israel.

CAPUT XX.

Et hoc quod Isaias jubetur nudus et discalceatus incedere, praedicitur Aegyptiorum et

Aethiolorum captivitas ab Assyria, Judaei de illorum afflictione stupentibus.

1. In anno quo ingressus est Sargon in Azotum, cum misisset eum Sargon, rex Assyriorum, et pugnasset contra Azotum, et cepisset eam;

2. In tempore illo locus est Dominus in manu Isaiae, filii Amos, dicens: Vade, et solve sacrum de lumbis tuis, et calcetam tuia tolle de pedibus tuis. Et fecit sic, vadens nudus et discalceatus.

3. Et dixit Dominus: Sicut ambulavit servus meus Isaias, nudus et discalceatus, trium annorum signum et portentum erit super Aegyptum et super Aethiopian;

4. Sic minabit rex Assyriorum captivitatem Aegypti, et transmigrationem Aethiopiae, juvenem et senam, nudam et discalceatam, discoperiet natibus, ad gnominiam Aegypti.

5. Et timebunt, et confundentur ab Aethiopia spe sua, et ab Aegyptio gloria sua.

6. Et dicit habitator insulae lujas in die illa: Ecce haec erit spes nostra! ad quos confingimus in auxilium, ut liberent nos a facie regis Assyriorum! et quo modo effugeris poterimus nos?

CAPUT XXI.

Ruina Babylonis per Medos et Persas; omnes Idumaei et Arabae.

1. Onus deserti maris. Sicut turbine ab Africa veniunt, de deserto venit, de terra horribili.

2. Visio dora nuntiata est mihi: Qui incredulus est infideliter agit; et qui depopulator est vastat. Ascende, Aham; obside, Mede; omnem gemitum ejus cessare fecit.

3. Propterea repleti sunt lumbi mei dolore; angustia possedit me sicut angustia parturientis; corruum cum audirem, conturbatus sum cum viderem.

4. Emarcuit cor meum: tenebrae stupefecerunt me: Babylon dilecta mea posita est mihi in miraculum.

5. Pone mensam, contemplantur in specula comedentes et bibentes: surgite, principes, arripite clypeum.

6. Haec enim dixit mihi Dominus: Vade, et pone speculatorem, et quodcumque viderit annuntiet.

7. Et vidit curvum dorsum equitum, ascensorem asini, et ascensorem canaliculi; et contemplatus est diligenter modum introitus.

8. Et clamavit leo: Super speculum Domini ego sum, stans jagem per diem! et super custodiam mane ego sum, stans totis noctibus.

9. Ecce iste venit ascensor vir bigæ equitum, et respondit et dixit: *Cecidit, cecidit Babylon, et omnia sculptilia deorum ejus contrita sunt in terram.

10. Tritura mea, et filii areæ mee, quæ audivi a Domino exercituum, Deus Israel, annuntiant vobis.

11. Onus Duma, Ad mechatam ex Seir: Custos, quid de nocte? custos, quid de nocte?

12. Dixit custos: Venit mane, et nox; si queritis, quarite; convertimini, venite.

13. Onus in Arabia. In saltu ad vesperam dormietis, in semitis Dedaimum.

14. Occurrentes sitienti ferte aquam, qui habitatis terram austri; cum paulibus occurrite fugienti;

15. A facie enim gladiorum fugerunt, a facie gladii imminentes, a facie arcus extenti, a facie gravis prellii.

16. Quoniam hæc dicit Dominus ad me: Adhuc in uno anno, quasi in anno mercenarii, et auferetur omnia gloria Cedar.

17. Et reliquias numeri sagittariorum fortium de tiffis Cedar imminuentur; Dominus enim, Deus Israel, locutus est.

CAPUT XXII.

Sermo Domini contra Jerusalem, cujus desebat propheta vastitatem; et quod, neglecto Deo, frustra se maniat ad resistendum Assyriis; expartur quod, cum plangere deberent, quæ indulgent; et rejecto Soba, templi preposito, substituitur Eliacin, cui magna datur potestas.

1. Onus vallis Visionis. Quidnam quoque tibi est, quia ascendisti et tu omnis in lecta.

2. Clamor plena, viris frequens, civitas exultans? Interfecti tui, non interfecti gladio, nec mortui in bello.

3. Gunceti principes tui fugerunt simul, diruptæ ligati sunt; omnes qui inventi sunt vincinti sunt partiter, procul fugerunt.

¹ Hab. 2. 1.

² Jer. 51, 8. Apoc. 14, 8.

4. Propterea dixi: Recedite a me, amare fletu; nolite incumbere ut consolimini me super vastitate illius populi mei!

5. Dies enim interfectionis, et concalcationis, et fletuum, Domino, Deo exercituum, in valle Visionis, scrutans aurum, et magnificans super montem.

6. Et Eliam sumpsit phylaxam, curam hominis equitis, et parietem nudiavit clypeus.

7. Et erant electæ valles tue plena quadrigarum, et equites ponent sodos suas in porta.

8. Et revelabitur operimentum Jade, et videbis in die illa arma mentarium domus salus.

9. Et scissuras civitatis David videbis, quia multiplicatæ sunt; et congregatis aquas piscinæ inferioris.

10. Et domos Jerusalem numerastis, et destruxistis domos ad manuum marum.

11. Et lacum fecistis inter duos muros ad aquam piscinæ veteris; et non suspexitis ad eum qui fecerat eam, et operatorem ejus de longe non videbis.

12. Et vocabit Dominus, Deus exercituum, in die illa ad fletum, et ad placatum, ad calvitium, et ad cingulum sacci;

13. Et ecce gaudium et lætitia, occidere vitulos et jugulare arietes, comedere carnes, et bibere vinum: *Comedemus et bibamus, cras enim moriemur.

14. Et revelata est in auribus meis vox Domini exercituum: Si dimittitur iequitas hæc vobis donec moriamini, dicit Dominus, Deus exercituum.

15. Hæc dicit Dominus, Deus exercituum: Vade, ingredere ad eam qui habitat in tabernaculo, ad Soban, prepositum templi, et dices ad eam:

16. Quid tu hic, aut quasi quis hic, quia exidisti tibi hic sepulcrum, exidisti in excelso memoriale diligenter, in petra tabernaculum tibi.

17. Ecce Dominus asportari te faciet, sicut asportat gallus gallinæcæ; et quasi anictum, sic subleabit te.

18. Coronam coronabit te tribulationes; quasi pilam mittet te in terram latam et spatiosam; ibi morieris, et ibi erit cursum gloriæ tue, ignominia domus Domini tui.

³ Sap. 2, 8. Inf. 26, 12. 1 Cor. 15, 22.

19. Expellam te de statione tua, et de ministerio tuo deponam te.

20. Et erit in die illa: vocabo servum meum Eliacin, filium Helcias;

21. Et induam illum tunica tua, et cingulo tuo confortabo eum; et potestatem tuam dabo in manu ejus; et erit quasi pater habitantibus Jerusalem et domui Juda.

22. Et dabo clavem domus David super humerum ejus; et aperiet, et non erit qui claudat; et claudet, et non erit qui aperiat.

23. Et ligam illum paxillum in loco fideli, et erit in solium gloriæ domui patris ejus.

24. Et suspendent super eum omnem gloriam domus patris ejus; vasorum diversa genera, omne vas parvulum, a vasculis ceterarum usque ad omne vas manucorum.

25. In die illa, dicit Dominus exercituum, auferetur paxillum qui fixus fuerat in loco fideli, et frangetur, et cadet, et peribit quod pependerit in eo, quia Dominus locutus est.

CAPUT XXIII.

Tyri vastitas ad annos septuaginta prædicitur propter ejus superbiam, et postea restituetur.

1. Onus Tyri. Ululate, naves maris, quia vastata est domus unde venire conspuerunt: de terra Cethim revelatum est eis.

2. Taceat, qui habitatis in insula: negotiatores Sidonis, transfretantes mare, repleverunt te.

3. In aquis multis semen Nil, messis dominis fruges ejus; et facta est negotiatio portuum.

4. Erubescet Sidon; ait enim mare, fertilitudo maris, dicens: Non parturivi, et non peperivi, et non enutrivivi juvenes, nec ad incrementum perdixi virgines.

5. Cum audiret fuerit in Ægypto, dolens cum audierit de Tyro:

6. Transite maria, ululate, qui habitatis in insula!

7. Nunquid non vestra hæc est, quæ florabatur a diebus pristinis in antiquitate sua? Ducent enim pedes sui longe ad præcipitandum.

¹ Apoc. 2, 7.

8. Quis cogitavit hoc super Tyrum quondam coronatam, cujus negotiatores principes, insitatores ejus inclity terre? 9. Dominus exercituum cogitavit hoc, ut detraheret superbiam omnis gloriæ, et ad ignominiam deduceret universos inclity terre.

10. Transi terram tuam quasi flumen, filia maris! non est cingulum ultra tibi.

11. Manum suam extendit super mare, conturbavit regna; Dominus mandavit adversus Chanaan, ut contereret fortes ejus.

12. Et dixit: Non adificies ultra et gloriæ, calumniam sustinens virgo, filia Sidonis! in Cethim consurgens transfreta, ibi quoque non erit requies tibi.

13. Ecco terra Chaldaeorum, talis populus non fuit: Assur fundavi eam; in capivitate traxerunt robustos ejus, suffoderunt domos ejus, posuerunt eam in ruinam.

14. Ululate, naves maris! quia devastata est fertilitudo vestra.

15. Et erit in die illa: in oblivione eris, o Tyre! septuaginta annis, sicut dies regis unius; post septuaginta tantum annos erit Tyro quasi canticum meretricis:

16. Sume citharam, circum civitatem, meretrici oblivioni tradita; bene canet, frequenter canticum, ut memoria tui sit.

17. Et erit post septuaginta annos: visitabit Dominus Tyrum, et reducet eam ad mercedem suas, et rursum fornicabitur cum universis regnis terre super faciem terre.

18. Et erunt negotiationes ejus et mercedes ejus sanctificatæ Domino: non condentur neque reponentur, quia his qui habitaverint coram Domino erit negotiatio ejus, ut manducent in satiationem, et vestiantur usque ad vetustatem.

CAPUT XXIV.

Mala quæ Dominus propter peccata universo celi facturus est, adjecta interim reliquiarum consolationes; et quam terribilis erit dies divini judicii.

1. Ecce Dominus dissipabit terram; et nudabit eam, et affliget faciem ejus, et disperget habitatores ejus.

² Job 12, 14.

2. Et erit sicut populus, sic sacerdos; et sicut servus, sic dominus ejus; sicut ancilla, sic domina ejus; sicut omeas, sic ille qui vendit; sicut fenerator, sic is qui mutuum accipit; sicut qui repelit, sic qui debet.

3. Dissipatio dissipabitur terra, et diruptio preadabitur: Dominus enim locutus est verbum hoc.

4. Luxit, et defluxit her, et infirmata est: defluxit orbis, infirmata est altitudo populi terre.

5. Et terra infecta est ab habitatoribus suis, quia transgressi sunt leges, mutaverunt Jus, dissipaverunt fœdus sempiternum.

6. Propter hoc maledictio vorabit terram, et peccabunt habitatores ejus; ideoque insanent cultores ejus, et iniquentur homines pauci.

7. Luxit vindemia, infirmata est vitis, ingemuerunt omnes qui letabatur corde.

8. Cessavit gaudium tympanorum, quiescit sonitus lætandum, conticuit dulcedo citharæ.

9. Cum cantico non bibent vinum; amara erit potio bibentibus illam.

10. Attrita est civitas vanitatis, clausa est omnis domus, nullo introeunt.

11. Clamor erit super vino in plateis; deserta est omnis læticia: translatum est gaudium terra.

12. Relicta est in urbe solitudo, et calanitas opprimet portas.

13. Quia hæc erunt in medio terre, in medio populorum, quomodo sit panice olive que remanserunt excutiantur ex olea, et racem, cum fuerit finita vindemia.

14. Hi levabunt vocem suam, atque laudabunt: cum glorificati fuerit Dominus, binotit de mari.

15. Propter hoc in doctrinis glorificat Dominum: in insulis maris nomen Domini, Dei Israel.

16. A finibus terre laudes audivimus, gloriam Justi. Et dixi: Secretum meum mihi, secretum meum mihi. Vae mihi prævaricantes prævaricati sunt, et prævaricatione transgressorum prævaricati sunt.

17. Formido, et fovea, et laqueus super te, qui habitator es terræ.

18. Et erit: quæ fugerit a voce formidinis cadet in foveam; et qui se explica-

verit de fovea tenebitur laqueo; quia cataractæ de excelsis aperta sunt, et concutientur fundamenta terre.

19. Confractioe confringetur terra, convulsioe conteretur terra, commotioe commovebitur terra.

20. Agitatione agitabitur terra sicut ebrius, et auferetur quasi tabernaculum unius noctis; et gravabit eam iniquitas sua: et corruet, et non adjuvet ei resurgat.

21. Et erit: in die illa visitabit Dominus super militiam caeli in ævete, et super reges terre qui sunt super terram; et congregabuntur in congregatioe unius fascis in lacum, et claudetur illi in carcere, et post multos dies visitabuntur.

22. Et erubescet luna, et confundetur sol, cum regnaverit Dominus exercituum in monte Sion, et in Jerusalem, et in conspectu senum suorum fuerit glorificatus.

CAPUT XXV.

Propheta Deo gratias agit de operibus mirabilibus, et beneficiis populo Israel in monte Sion præstantia.

1. Domine, Deus meus es tu; exalabo te, et confitebor nomini tuo, quoniam fecisti mirabilia, cogitationes antiquas felices: Amen!

2. Quia posuisti civitatem in turrem, urbem fortem in ruinam, domum alienorum, ut non sit civitas, et in sempiternum non ædificetur.

3. Super hoc laudabit te populus fortis, civitas gentium robustarum timebit te;

4. Quia factus es fortitudo pauperi, fortitudo egeno in tribulatione sua, spes a turbine, umbraculum ab aestu; spiritus enim robustarum quasi turbo impellens parietem.

5. Sicut aestus in siti, tumultum alienorum humiliabis; et quasi calore sub nube torrente, propaginem fortium macescere facies.

6. Et fortis Dominus exercituum omnibus populis in monte hoc convivium pinguedinum, convivium vindemiae; pinguedinum medullarum, vindemiae decantæ.

7. Et precipitabit in monte isto faciem vinculi colligati super omnes po-

CAPUT XXV.

pulis; et telarum quam orotus est super omnes nationes.

8. Precipitabit Mortem in sempiternum; et auferet Dominus Deus lacryam ab oculis facie, et opprobrium populi sui auferet de universa terra; quia Dominus locutus est.

9. Et dicit in die illa: Ecce Deus nos respicit; expectavimus eum, et salvabit nos, iste Dominus; sustinimus eum, et exultabimus, et letabimur in salutari ejus.

10. Quia requiescet manus Domini in monte isto; et tritarabitur Moab sub eo, et erunt triturae paleæ in plaustris.

11. Et extendit manus suas sub eo, et dicit: erodit natans ad natandum; et humiliabit gloriam ejus cum alisione manuum ejus.

12. Et monumenta sublimium mureorum tuorum concident; et humiliabuntur, et detrahentur in terram usque ad pulverem.

CAPUT XXVI.

Oratio gratiarum actioe ob exaltationem justorum et humiliationem impiorum, et de resurrectione mortuorum.

1. In die illa cantabitur canticum laudis in terra Juda: Urbs fortitudinis nostre Sion; Salvator ponetur in ea murus, et intemurale.

2. Aperte portas, et ingredietur gens tua, custodiens veritatem.

3. Vetus error abili; servabis pacem; pacem, quia in te speravimus.

4. Sperastis in Domino in seculis æternis, in Domino, Deo forti, in perpetuum.

5. Quia incurvabit habitantes in excelsis, civitatem sublimem, humiliabit inamabili eam usque ad terram, detrahet eam usque ad pulverem.

6. Conculcabit eam pes, pedes pauperum, gressus egenorum.

7. Semita Justi recta est, rectas callis Justi ad ambulandum.

8. Et in semita iudiciorum tuorum, Domine, sustinimus te; nomen tuum et memoriam tuam in desiderio anime.

9. Anima mea desideravit te in nocte, sed et spiritus meus in precordiis meis deo mane vigilavit ad te. Cum feceris iudicia tua in terra, iustitiam discunt habitatores orbis.

1 Apoc. 7, 17 et 21, 4.

10. Misereamur impio, et non discit iustitiam; in terra sanctorum iniquus gessit, et non videt gloriam Domini.

11. Domine, exaltetur manus tua, et non videant; videant, et confundantur zelantes populi; et ignis hostes tuos devoret!

12. Domine, dabis pacem nobis, omnia enim opera nostra operatus es nobis.

13. Domine Deus nostros, possederunt nos domini abaque te; tantum in te recorderemur nominis tui!

14. Morientes non vivunt, gigantes non resurgunt! propterea visitasti et contrivisti eos, et perdidisti omnem memoriam eorum.

15. Indulisti genti, Domine, indulgisti genti; nunquid glorificatus es? elongasti omnes terminos terræ.

16. Domine, in angustia requisierunt te, in tribulatione murmuris doctrina tua eis.

17. Sicut quis concepit, et non appropinquaverit ad partum, dolens clamet in doloribus suis, sic facti sumus a facie tua, Domine.

18. Concepimus, et quasi parturivimus, et peperimus spiritum; salutes non fecimus in terra; ideo non ceciderunt hi, bistores terræ.

19. Vivent mortui tui, interfecisti meo resurgent. Expurgabimus, et laudate, qui habitatis in pulvere, quia ros lucis ros tuus, et terram gigantum detrahes in ruinam.

20. Vade, populus meus, intra in cuculla tua; clauda ostia tua super te: abscondere medicum ad momentum, donec pertranscat indiguitas.

21. Ecce enim Dominus excedit de loco suo, ut visitet iniquitatem habitatoris terre contra eum; et revolvat terra sanguinem suum, et non operiet ultra interfectos suos.

CAPUT XXVII.

Punitio Levathan, paterna Domini correctio in filios Israel; civitas munita desolabitur filii Israel, reversi ab Assyris et Ægypto adorabunt Dominum in Jerusalem.

1. In die illa visitabit Dominus in gladio suo duro, et grandi, et forti, super Levathan, serpentem vectorem, et super

2 Mich. 1, 2.

Liviathan, serpentem terrosum, et occidit eum qui in mari est.

3. In die illa vinea mæri cantabit ei.

4. Ego Dominus qui servo eam: repente propinabo ei, ne forte visitetur contra eam: nocet et die servo eam.

5. Indignatio non est mihi: quis dabit me spiam et veprem in prælio: gradior super eam, succendam eam pariter?

6. An potius tenebit fortitudinem meam? Faciet pacem mihi, pacem faciet mihi.

7. Qui ingredientur impetu ad Jacob, fovebit et germinabit Israel, et implebit faciem orbis semine.

8. Nonnequid iuxta plagam percutientis se percussit eum? aut sic occidit interfectos ejus, sine occisus est?

9. In mensura contra mensuram, cum abjecta fuerit, iudicabit eam: mediatio est in spiritu suo dum per diem æstus.

10. Ideo super hoc dimittetur iniquitas domi Jacob: et iste omnis fructus ut auferatur peccatum ejus, cum posuerit omnes lapidas altaris sicut lapides cænis altaris, non stabant lux et delubra.

11. Civitas enim munita desolata erit: preciosa relinquetur, et dimittetur quasi libertam: ibi passetur vitulus, et ibi acubabit, et consumet summitates ejus.

12. In siccitate messes illius contendentur. Molleres venientes, et docentes eam: non est enim populus sapiens: propterea non miserabitur ejus qui fecit eum, et qui formavit eum non parcat ei.

13. Et erit: in die illa percutiet Dominus ab alveo fluminis usque ad torrentem Egypti: et vos congregabimini unus et unus, filii Israel.

14. Erunt in die illa clangentur in tuba magna: et venient qui perdidit fuerant de terra Assyriorum, et qui ejeti erant in terra Egypti, et adorabunt Dominum in monte sancto in Jerusalem.

CAPUT XXVIII.

Superbis et ebriis Isaacitis comminatur Dominus, eo quod sacerdotibus vacent ebrietate, et principes irideant verba et comminatio- nis prophetarum, ponentes mendaciam spem suam: de lapide agnolant in fundamentis Sion ponentis: de perna piscorum, et consilia piscorum horum.

1. Væ corona superbie, ebriis Israhelitis, et fieri decedentis, glorie ex-

1 Cor. 13, 21.

sultationis ejus, qui erant in vertice valis pinguis, erantes a vino!

2. Ecce validus et fortis Dominus sicut impetus grandis: turbo confidens, sicut impetus aurum anilium inundantium et emissarum super terram spaciosam.

3. Pœlibus concubabitur coram superbie ebriorum Ephraim.

4. Et erit flos decedens glorie exultationis ejus, qui est super verticem valis pinguis, quasi temporem aut maturitatem autumnus, quod, cum apererit vitem, statim ut manu tenuerit, devalabit illud.

5. In die illa erit Dominus evertitur corona glorie, et sertum exultationis residuo populi sui.

6. Et spiritus iudicij sedenti super iudicium, et fortitudo revertentibus de bello ad portam.

7. Verum hi quoque præ vino mesierunt, et præ ebrietate erraverunt: sanctos et propheta noscerunt per ebrietatem, absorpti sunt a vino, erraverunt in ebrietate, noscerunt videntem, ignoraverunt iudicium.

8. Omnes enim mense repleti sunt vomitu sordiumque, ita ut non esset ultra locus.

9. Quem docubit scientiam? quem intelligere faciet auditum? Abactus a lacte, avulsus ab uberibus.

10. Quia manda, remanda, manda, remanda: expecta, reexpecta: modicum tibi, modicum tibi.

11. In loquela enim labii, et lingua altera loquetur ad populum istam.

12. Qui dixit: Hæc est requies mea, refectio lassum: et hoc est motum refrigerium: et noluerunt audire.

13. Et erit eis verbum Domini: Mandu, remanda: manda, remanda: expecta, reexpecta: expecta, reexpecta: modicum tibi, modicum tibi: ut vadaat, et cedant retrorsum, et conterantur, et dissipentur, et capiantur.

14. Propter hoc audite verbum Domini, viri illiusores, qui dominamini super populum meum qui est in Jerusalem.

15. Dixistis enim: Periculis sumus fœdis cum morte, et cum inferno facturus partum. Flagellum inundans cum transit, non sensit super nos, quia posuimus mendaciam spem nostram, et mendacio proteci sumas.

16. Ideo hanc dicit Dominus Deus:

CAPUT XXVIII.

1. Ecce ego mittam in fundamentis Sion lapidem, lapidem probatum, avallacem, profundum, in fundamento fundatum: qui crediderit, non fœdetur.

2. Et ponam in pondere iudicium, et iustitiam in mensura: et subvertetis gradum spem mendacii, et protectionem aquam insubstantiam.

3. Et delebitur fœcus vestrum cum morte, et pactum vestrum cum inferno non stabit: flagellum inundans cum transierit, eritis ei in concalcationem.

4. Quodcumque pertransierit, tollet vos: quoniam mansit diluculo pertransibit in die et in nocte: et tantummodo sola vestro intellectum dabit auditui.

5. Congestatum est enim stratum, ita ut aliter decidat, et pallium breve unumque opere non potest.

6. Sicut enim in monte Divisionum stabit Dominus: sicut in valle que est in Gaboon irascetur, ut faciat opus suum, alienam opus ejus: ut operetur opus suum, peregrinum est opus ejus ab eo.

7. Et nunc velite illudere, ne forte contrariatur vias vestra: consummationem enim et abbreviationem audivi a Domino, Deo exercituum, super universam terram.

8. Auribus percipite, et audite vocem meam: attendite, et audite eloquium meum.

9. Numquid tota die arabit arans ut seriat, proseedit et currit hamam suam?

10. Nonne cum adqueverit faciem ejus, seriet gith, et cymium sparget? et ponet triticum per ordinem, et hordeum, et milium, et vicium in finibus suis?

11. Et erudit illum in iudicio: Deus docubit illum.

12. Non enim in seris triturabitur gith, nec rota plastris super cymium circumbit: sod in virga exentietur gith, et cymium in baculo.

13. Pans autem comminuetur: verum non in perpeccatum triturans triturabit illum, neque rexabit eum rota plastris, nec unguis suis comminuet eum.

14. Et hoc a Domino, Deo exercituum, erit, ut mirabile faceret consilium, et magnificaret iustitiam.

CAPUT XXIX.

Obstus et afflicti Jerusalem, certitudo gentium illam: obstentiam: de libro signato,

1 Per. 117, 22. Math. 21, 42. Act. 4, 11. Rom. 9, 32. 1 Pet. 2, 6.

2 et circulate iudicium: vos profundis cordis docuerunt: reliquias Jacobi predicti illaminandas, et ad Deum convertendas.

3. Væ Ariel, Ariel civitas, quam expugnavit David: Additus est annus ad annum: solemnitates evolvate sunt.

4. Et circumvallabo Ariel, et erit tristis et merens, et erit mihi quasi Ariel.

5. Et circumdabo quasi sphæram in circuitu tuo, et faciam contra te aggerem, et munimenta ponam in obsidionem tuam.

6. Humiliteris, de terra loqueris, et de humo audieris eloquium tuum: et erit quasi pythones de terra vox tua, et de humo eloquium tuum mussabit.

7. Et sicut pulvis tenuis multitudine ventilationum te: et sicut favilla pertransiens multitudine eorum qui contra te prevaluerunt:

8. Et erit quasi repente confestim. A Domino exercituum visabimini in tonitruo, et commotione terre, et voce magna turbis et tempestatis, et flammis ignis devoratis.

9. Et erit sicut somnium visionis nocturnæ multitudine omnium gentium que dinicaverunt contra Ariel, et omnes qui militaverunt, et obsecrunt, et prevaluerunt adversus eam.

10. Et sicut somnii esuriciens, et comedens, cum autem fuerit expectatus, vacua est anima ejus: et sicut somnii sitiens, et bibit, et postquam fuerit expectatus, lassus adhuc sitit, et anima ejus vacua est: sic erit multitudine omnium gentium que dinicaverunt contra montem Sion.

11. Obstupescite et admiramini: fluctate et vacillate: insidriamini: et non a vino: momevini, et non ab ebrietate.

12. Quoniam miscuit vobis Dominus spiritum soporis, claudet oculos vestros: prophetas et principes vestros, qui vident visiones, operiet.

13. Et erit vobis visio omnium sicut verba libri signati, quem cum dederit scienti literas, dicent: Lege istum; et respondit illi: Non possum, signatus est enim.

14. Et dabitur liber necientis literas, dicteturque ei: Lege; et respondit illi: Nescio literas.

15. Et dabitur liber necientis literas, dicteturque ei: Lege; et respondit illi: Nescio literas.

16. Et dabitur liber necientis literas, dicteturque ei: Lege; et respondit illi: Nescio literas.

17. Et dabitur liber necientis literas, dicteturque ei: Lege; et respondit illi: Nescio literas.

18. Et dabitur liber necientis literas, dicteturque ei: Lege; et respondit illi: Nescio literas.

19. Et dabitur liber necientis literas, dicteturque ei: Lege; et respondit illi: Nescio literas.

20. Et dabitur liber necientis literas, dicteturque ei: Lege; et respondit illi: Nescio literas.

21. Et dabitur liber necientis literas, dicteturque ei: Lege; et respondit illi: Nescio literas.

22. Et dabitur liber necientis literas, dicteturque ei: Lege; et respondit illi: Nescio literas.

23. Et dabitur liber necientis literas, dicteturque ei: Lege; et respondit illi: Nescio literas.

24. Et dabitur liber necientis literas, dicteturque ei: Lege; et respondit illi: Nescio literas.

25. Et dabitur liber necientis literas, dicteturque ei: Lege; et respondit illi: Nescio literas.

26. Et dabitur liber necientis literas, dicteturque ei: Lege; et respondit illi: Nescio literas.

27. Et dabitur liber necientis literas, dicteturque ei: Lege; et respondit illi: Nescio literas.

28. Et dabitur liber necientis literas, dicteturque ei: Lege; et respondit illi: Nescio literas.

29. Et dabitur liber necientis literas, dicteturque ei: Lege; et respondit illi: Nescio literas.

30. Et dabitur liber necientis literas, dicteturque ei: Lege; et respondit illi: Nescio literas.

31. Et dabitur liber necientis literas, dicteturque ei: Lege; et respondit illi: Nescio literas.

32. Et dabitur liber necientis literas, dicteturque ei: Lege; et respondit illi: Nescio literas.

33. Et dabitur liber necientis literas, dicteturque ei: Lege; et respondit illi: Nescio literas.

13. Et dixit Dominus: ¹ Eo quod appropinquat populus iste ore suo, et labiis suis glorificat me, cor autem ejus longe est a me, et timerunt me mandato hominum et doctrinis.

14. Ideo ecce ego addam ut admirationem faciam populo hujus miraculo grandi et stupendo: ² peribit enim sapientia a sapientibus ejus, et intellectus prudentium ejus abscondetur.

15. Ne qui profundi estis corde, ut a Domino abscondatis oculillum: quoniam sunt in tenebris opera, et dicunt: ³ Quis videt nos? et quis novit nos?

16. Perversa est hæc vestra cogitatio: quasi si lutum contra figulum cogitet, et dicat opus factori suo: Non fecisti me; et argumentum dicat fictori suo: Non intelligis.

17. Nonne alibis in medio et in brevi coverteret Libanus in charmel, et charmel in saltum reputabitur?

18. Et audiet in die illa surdi verba libri, et de senebris et caligine oculi cæcorum videbunt.

19. Et addent mites in Domino lætitiarum, et pauperes defecit in Sancto Israel exultabunt;

20. Quoniam defecit qui prævalebat, consummatus est illorum, et succisi sunt omnes qui vigilabant super iniquitatem.

21. Qui peccare faciebant homines in verbo, et arguementum in porta supplantabant, et declinaverunt frustra a justo.

22. Propter hoc, hæc dicit Dominus ad domum Jacob, qui rediit Abraham: Non modo confundetur Jacob, nec modo vultus ejus erubescit;

23. Sed cum viderit filios suos, opera manuum mearum, in medio sui sanctificantes nomen meum, et sanctificabunt Sanctum Jacob, et Deum Israel predicabunt.

24. Et scient eorum spiritus intellectum, et musitatores discent legem.

CAPUT XXX.

Commatio adversus Judæos, qui, Domino inconsulto, promissionibus Aegypti ad Aegyptum confugerant; ipsi quoque prophetarum admonitiones audire nolentibus, sed vana presidia querentibus, gravem denuntiationem allistentem; et quam ait Deus futuram

¹ Matth. 15, 8. Marc. 7, 6.
² 1 Cor. 1, 19. Abd. 8.

benignam ad ipsum revertentibus; et de magna revertentium felicitate, ad judicium impiorum.

1. Vae, filii desertorum, dicit Dominus, ut faceretis consilium, et non ex me, et ordiremini telam, et non per spiritum meum, ut adderetis peccatum super peccatum;

2. Qui ambulatis ut descendatis in Aegyptum, et os meum non interrogatis, sperantes auxilium in fortitudine Pharaonis, et habentes fiduciam in umbra Egypti!

3. Et erit vobis fortitudo Pharaonis in confusione, et fiducia umbra Egypti in ignominiam.

4. Erant enim in Tani principes tui, et nunti tui usque ad Hanes pervenerunt.

5. Omnes confusi sunt super populo qui eis prodesse non potuit; non fecerunt in auxilium et in aliquam utilitatem, sed in confusione et in opprobrium.

6. Onus jumentorum auri. In terra tribulationis et angustie læna, et læna eis, vipera, et regulus volans; portans super humeros jumentorum divitiarum suas, et super gibbum camelorum thesaurum suum, ad populum qui eis prodesse non poterit.

7. Aegyptus enim frustra et vane auxiliabitur. Ideo clamavi super hoc: Superbia tantum est, quiesce.

8. Nunc ergo ingressus scribo tui super lulum, et in libro diligenter examinabit, et erit in die novissimo in testimonium usque in æternum.

9. Populus enim ad iracundiam provocans est; et filii mendaces, filii nolentes audire legem Dei.

10. Qui dicunt videntibus: Nolite videre; et aspicientibus: Nolite aspiciere nobis ea quæ recta sunt; loquimini nobis placentia; videte nobis errores.

11. Auferete a me viam; declinate a me semitam; cesset a facie nostra Sanctus Israel.

12. Propterea hæc dicit Sanctus Israel: Pro eo quod reprobastis verbum hoc, et sperastis in calumnia et in tumultu, et innixi estis super eo;

13. Propterea erit vobis iniquitas hæc sicut interrupto cadens, et requisita in

* Eccl. 29, 26.

mare et celo, quoniam subito, dum non speratur, venit contritio ejus,

14. Et comminatur sicut contritur læva æguli contritione pervulsa, et non invenitur de fragmento ejus testa in qua portatur igniculus de incendio, ut lastratur parum aque de fovea.

15. Quia hæc dicit Dominus Deus, Sanctus Israel: Si revertamini et quiescatis, salvii eritis; in silentio et in spe eritis fortitudo vestra. Et nolite vis;

16. Et distitis. Neque speram, sed ad equos legiemus; ideo fugistis: Et super veloces ascendemus; ideo velociores erunt qui persequerent vos.

17. Mille homines a facie terroris unius; et a facie terroris quinque fugietis, donec reliquamini quasi malus asis in vertice montis, et quasi signum super collem.

18. Propterea expectat Dominus ut misereatur vestri; et ideo exaltabitur parens vobis, quia Deus iudicii Dominus; bestii omnes qui expectant eum!

19. Populus enim Sion habitabit in Jerusalem; plorans nequaquam plorabit; miserans miserabit tui; ad vocem clamoris tui statim et audivit, respondebit tibi.

20. Et dabit vobis Dominus panem anticum, et sequam brevem; et non faciet areolare a te ultra doctorem tuum; et erunt oculi tui videntes præceptorem tuum.

21. Et aures tue audient verbum post verbum monentis: Hæc est via; ambulatis in ea, et non declinetis neque ad dextram, neque ad sinistram.

22. Et contaminebis laminas sculptilium argenti tui, et vestimentum confamilis auri tui, et disperges ea sicut imunditiam menstruatæ. Egredere, dices ei.

23. Et dabitur pluvii semini tuo, ubi-cumque seminaveris in terra; et panis frugum terræ erit uberrimus et pinguis; pasceat in possessione tua in die illo agnus spatioso;

24. Et tauri tui, et pastri asinorum, qui operantur terram, committentur in mare comedent sicut in area ventilatam est.

25. Et erunt super omnem montem elevatum, et super omnem collem elevatum, rivi currentium aquarum, in die interfusionis multorum, cum ceciderint terres.

26. Et erit lux lunæ sicut lux solis, et lux solis erit septempliciter sicut lux

septem dierum, in die qua alligaverit Dominus vulnus populi sui, et percussuram plagæ ejus sanaverit.

27. Ecce nomen Domini venit de linguæ, ardens furor ejus, et gravis ad portandam; labia ejus repleta sunt indignatione, et lingua ejus quasi ignis devorans.

28. Spiritus ejus velat torrens inundans usque ad medium colli, ad perdidendas gentes in nihilum, et frenum eroris quod erat in manibus populum.

29. Canticum erit vobis sicut nos sanctificata solemnitate; et lætitia cordis sicut qui pergit cum tibia, et intret in montem Domini ad Fortem Israel.

30. Et addit faciet Dominus gloriam vocis suæ, et terrorem brachii sui ostendet in comminatione furoris, et flamma ignis devorantis; allidet in turbine, et in lapide grandis.

31. A voce enim Domini pavebit Assur virga percussus.

32. Et erit transitus virge fundatus, quam requisiers faciet Dominus super eum in tympanis et citharis; et in bellis præcipis expugnabit eos.

33. Preparata est enim ab heri Tropheth, a rege preparata, profunda, et dilatata. Nutrimta ejus, ignis et ligna multa; status Domini sicut torrens sulphuris succedens eam.

CAPUT XXXI.

Judæos, qui, fiducia in Deum relicta, ad Aegyptios et humanam consueperunt prædicti consueperunt via cum suis auxiliis; revertentes vero ad Dominum virtute divisa liberandos.

1. Vae qui descendunt in Aegyptum ad auxilium, in equis sperantes, et habentes fiduciam super quadrigis, quia multe sunt; et super equitibus, quia prævalidi nimis; et non sunt confisi super Sanctum Israel, et Dominum non requisierunt!

2. Ipse autem sapiens adhaerit maslum; et verba sua non abstulit; et consurgit contra domum pessimorum; et contra auxilium sperantium iniquitatem.

3. Aegyptus homo, et non spiritus; et equi eorum caro, et non spiritus; et Dominus inclinabit manum suam, et corruet auxiliator, et cadet cui præstatur auxilium, simulque omnes consumerunt.

4. Quia hæc dicit Dominus ad me:

Quæcundæ si rugiat leo et catulus leonibus: ipse prædam suam; et cum occurrerit ei multitudo pastorum, a voce eorum non formidabit, et a multitudine eorum non pavabit, sic descendit Dominus exercituum, et prælietur super montem Sion et super collem ejus.

5. Sicut aves volantes, sic proteget Dominus exercituum Jerusalem, protegens et liberans, transiens et salvans.

6. Convertimini, sicut in profundum recesseratis, filii Israël.

7. In die enim illa abiiciet vir idola argenti sui, et idola auri sui, quæ fecerunt vobis manus vestras in peccatum.

8. Et cadet Assur in gladio, non viro; et gladius non hominibus vorabit eum; et fugiet non a facie gladii, et juvenes ejus vegetales erunt.

9. Et fortitudo ejus a terrore transibit, et paventibus Jerusalem principes ejus: dixit Dominus, cujus ignis est in Sion, et caminus ejus in Jerusalem.

CAPUT XXXII.

De rege ac principibus in justitia regnaturis, et de populi exaltatione, statuto autem principi et opulentiis mulieribus futura præcedit calamitas; pacis quoque pœnitentia ac reque opulenta promittitur populo Dei.

1. Ecce in justitia regnabit rex, et principes in judicio præerunt.

2. Et erit vir sicut qui abscondit a vento, et colat se a tempestate; sicut rivi squarum in siti, et umbra petre prominentis in terra deserta.

3. Non caligabunt oculi videntium, et aures audientium diligenter auscultabant.

4. Et er stultorum intelliget scientiam, et lingua halborum velociter loquetur et plane.

5. Non vocabitur ultra is, qui insipiens est, princeps, neque fraudulentus appellabitur major;

6. Stultus enim fatua loquetur, et cor ejus facit iniquitatem, et periclitatur simulatorem, et loquitur ad Dominum fraudulenter, et vacuum facit animam esurientis, et potum silentii auferat.

7. Fraudulenti vasa pessima sunt; ipse enim cogitationes concinnavit ad perdendos viros in sermone mendaci, cum loqueretur pauperi iudicium.

8. Principes vero ea, quæ digna sunt principe, cogitabit, et ipse super duces stabit.

9. Mulieres opulente, surgite, et audite vocem meam; filie confidentes, percipite auribus eloquium meum.

10. Post dies enim et annuum, vos conturbabimini confidentes; consummata est enim indomia, collectæ ultra non veniet.

11. Obstupescebo, opulente; conturbabimini, confidentes; exiite vos et confundimini, accipite plagas vestras.

12. Super vbera plangite, super regione desiderabili, super vinea festiva.

13. Super humum populi mei spinas et verpes ascendent; quanto magis super omnes domos gaudii civitatis exsultantis.

14. Domus enim dimissa est, multitudo urbis relicta est, tenebre et palatio facte sunt super speluncas nepesin æternum. Gaudium onagerorum, piscum gregum.

15. Donec effundatur super nos spiritus de excelso, et erit desertum in charmel, et charmel in saltum reputabitur.

16. Et habitabit in solitudine iudicium, et justitia in charmel sedabit.

17. Et erit opus justitiæ pax, et cultus justitiæ silentium, et securitas usque in sempiternum.

18. Et sedebit populus meus in palchritudine pacis, et in tabernaculis fidei, et in ræque opulenta.

19. Grandio autem in descensione saltus, et humilitate humiliabitur civitas.

20. Beati, qui seminatis super amas aquas, imittentes pedem bovis et asini.

CAPUT XXXIII.

Permittit de dejectione Sennacherib loquitur, et Judæorum liberatione, ad diuina potentis exaltatione; inveniunt omnes hypocritas, et quales esse debent qui cum Domino habitaturi sunt in excelso; Jerusalem vero habitatio oculi opulenti, in qua magnificentabit Dominus, rex et signator noster.

1. Permittit de dejectione Sennacherib loquitur, et Judæorum liberatione, ad diuina potentis exaltatione; inveniunt omnes hypocritas, et quales esse debent qui cum Domino habitaturi sunt in excelso; Jerusalem vero habitatio oculi opulenti, in qua magnificentabit Dominus, rex et signator noster.

1. Vae qui præderis! vae qui spernis! nomen et ipse sperneris? Cum consummaveris prædationem, depraderis; cum fatigatus desieris contemneris, contemta.

2. Domine, miserere nostri, te enim expectavimus; esto brachium nostrum in mane, et salus nostra in tempore tribulationis.

3. A voce angeli fugerunt populi, et ab exaltatione tua dispersæ sunt gentes.

4. Recogregabuntur spolia vestra sicut colligitur bruchus, velut cum fossas plenas fecerit de eo.

5. Magnificatus est Dominus, quoniam habitari in excelso; implevit Sion iudicio et justitia.

6. Et erit fides in temporibus tuis; divitiæ salutis sapientia et scientia, timor Domini ipse est thesaurus ejus.

7. Ecce videntes clamabant foris, angeli pacis amare habebant.

8. Dissipate sunt viæ, cessavit transiens per semitam; irritum factam est pactum, projecta civitates, non repavit homines.

9. Lavit et elongavit terra; confusus est Libanus, et obsordit; et factus est Saron sicut desertum; et concussa est Basan, et Carmelus.

10. Nunc consurgam, dicit Dominus; nunc et alabor, nunc eublebor.

11. Conspicietis ardorem, parietis stipulam; spiritus vester ut ignis vorabit vos.

12. Et erant populi quasi de incendio cinis, spinæ congregatæ igni comburentur.

13. Audite, qui longe estis, quæ fecerunt; et cognoscite, vicini, fortitudinem meam.

14. Conterriti sunt in Sion peccatores, possessit tremor hypocritas. Quis poterit habitare de vobis cum igne devorante? quis habitabit ex vobis cum ardoribus sempiternis?

15. Qui ambulat in justitiis et loquitur veritatem, qui proficit avaritiam et exaltem, et execit manus suas ab omni munere, qui obturat aures suas non audiat sanguinem, et claudit oculos suos ne videat malum;

16. Iste in excelsis habitabit, mundum saxorum sublimitas ejus; panis ei datus est, aquæ ejus fideles sunt.

17. Regem in decore suo videbunt oculi ejus, cerent terram de longe.

18. Cor tuum mobilabitur timorem: "Ubi est litigator? ubi legis verba ponderans? ubi doctor parvulorum?"

19. Populum impudentem non videbis, populum alti sermonis, ita ut non possis intelligere disertitatem lingue ejus, in qua nulla est sapientia.

20. Respice Sion, civitatem solennitatis nostræ; oculi tui videbunt Jerusalem, habitationem opulentam, tabernaculum quod nequaquam trans-

ferri poterit; nec auferetur clavi ejus in sculpturam, et omnes funiculi ejus non rumpentur.

21. Quia somniodo tibi magnificus est Dominus noster; locus fluviorum rivulissimis et patentes; non transibit per eum navis romæ, neque trieris magnæ transgredietur eum.

22. Dominus enim iudex noster, Dominus legifer noster, Dominus rex noster; ipse salvabit nos.

23. Lavati sunt funiculi tui, et non prævalent; sic erit malus tuus ut dilatare signum non queas. Et iudex stipulam spolia prædaram multarum; clangi diripient rapinam.

24. Nec fiet vicinus: Elangui; populus qui habitat in ea, auferetur ab eo iniquitas.

CAPUT XXXIV.

Acerba Dei ultio super omnes gentes; Idumeæ quoque contitio et peritua vastitas prædicatur.

1. Accedite, gentes, et audite; et populi, attendite; audiat terra, et plenitudo ejus; orbis, et omne genus ejus.

2. Quia indignatus Dominus super omnes gentes, et furor super universam militiam eorum; interfecit eos, et dedit eos in occisionem.

3. Interfecti eorum projiciuntur, et de cadaveribus eorum ascedet fœtor; tabescent omnia a sanguine eorum.

4. Et tabescent omnis militiam celorum, et circumdabuntur sicut liber casti; et omnis militia eorum deducti casti deflavit folium de vinea et de ficu.

5. Quoniam inebriatus est in celo gladius meus; ecce super Idumeam descendet, et super populum interfectionis mee, ad iudicium.

6. Gladius Domini repletus est sanguine, incrassatus est asido, de sanguine agnorum et hircorum, de sanguine medullatorum arietum; victima enim Domini in Bosra, et interfectio magna in terra Edom.

7. Et descendunt unicornes cum eis, et tauri cum potetibus; inebriabitur terra coram sanguine, et humus eorum adipe pinguium;